

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Випускна робота бакалавра

**на тему «Аналіз фінансового стану підприємства та шляхи його
зміцнення»**

Виконав: студент 4-го курсу, групи 401-ЕФ

Спеціальності

072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Потапенко В.В.

Керівник: к.е.н., доцент Бережна А.Ю.

Рецензент: Директор ФГ «Агродім Деметра»

Крат О.П.

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із
праць інших авторів без відповідних посилань

Потапенко В.В. _____

Підтверджую достовірність даних,

використаних у роботі

Потапенко В.В. _____

Полтава, 2021 року

Інститут, факультет, відділення Навчально-науковий інститут фінансів, економіки та менеджменту

Кафедра, циклова комісія кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування

д.е.н., професор Птащенко Л.О.

“ ” 2021 року

ЗАВДАННЯ НА ДИПЛОМНИЙ ПРОЕКТ (РОБОТУ) СТУДЕНТУ

Потапенко Владислав Віталійович

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи) Аналіз фінансового стану підприємства та шляхи його зміцнення

керівник проекту (роботи) Бережна Алла Юріївна, к.е.н, доц.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від _____

2. Строк подання студентом проекту (роботи) 11.06.2021 р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи) фінансова звітність акціонерного товариства за останні 3 роки; наукові монографії та статті з питань методології проведення аналізу фінансового стану підприємств та можливих шляхів покращення фінансового стану; нормативно-правові документи, що регламентують особливості проведення аналізу фінансового стану підприємств державного сектору економіки.

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити) _____

1. Дослідити теоретичні питання методології проведення аналізу фінансового стану підприємств.

2. Дослідити на основі фінансової звітності НАК «Нафтогаз України» показники фінансового стану та оцінити рівень фінансової стійкості товариства.

3. Сформулювати пропозиції щодо упередження негативного впливу зовнішніх та внутрішніх чинників на фінансовий стан товариства та щодо можливості запровадження алгоритму моделювання та прогнозування показників фінансової стійкості НАК «Нафтогаз України»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
презентація результатів роботи у Power Point у кількості до 20 слайдів

6. Консультанти розділів проекту (роботи)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	Свістун Л.А., к.е.н., доц	29.04.21	
2	Онищенко С.В., д.е.н., проф	11.05.21	
3	Бережна А.Ю., к.е.н., доц	21.05.21	

7. Дата видачі завдання 26.04.2021 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломного проекту (роботи)	Строк виконання етапів проекту (роботи)	Примітка
1	Вивчення нормативних та інструктивних матеріалів, спеціальної літератури, періодичних видань.	Упродовж всього терміну	
2	Підготовка та написання 1-го розділу	29.04 – 11.05.21	
3	Підготовка та написання 2-го розділу	11.05 – 21.05.21	
4	Підготовка та написання 3-го розділу	21.05 – 02.06.21	
5	Формування загальних висновків та оформлення роботи.	02.06 – 07.06.21	
6	Здача роботи на кафедру	07.06 – 11.06.21	

Студент

(підпис) **Потапенко В.В.**
(прізвище та ініціали)

Керівник проекту (роботи)

(підпис) **Бережна А.Ю.**
(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Потапенко В.В «Аналіз фінансового стану підприємства та шляхи його зміцнення». Випускна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2021.

Дипломна робота присвячена дослідженню теоретико-методологічних підходів та надання практичних рекомендацій щодо удосконалення фінансового стану досліджуваного суб'єкта господарювання.

Розглянуто питання сутності фінансового стану суб'єкта господарювання, а також його необхідність та значення. Було досліджено методи аналізу, класифікація та розрахунок основних показників комплексної оцінки фінансового стану.

Робота містить 85 сторінок, 17 таблиць, 13 рисунків, список літератури з 52 джерел та 10 додатків.

Ключові слова: фінансовий стан, показники ліквідності, платоспроможність, рентабельність, фінансова стійкість, методи.

Мета роботи – дослідження теоретичних та практичних аспектів оцінки фінансового стану підприємства, а також пошук шляхів їх удосконалення.

Об'єктом дослідження є економічний процес оцінювання фінансового стану підприємства та шляхи підвищення його фінансової стійкості.

Предметом дослідження є аналіз фінансового стану НАК «Нафтогаз України» та визначення можливих шляхів покращення його фінансового стану.

У випускній роботі розглянуто комплекс питань, пов'язаних із поняттям «фінансовий стан», методами його аналізу, та порядком розрахунку основних показників оцінки фінансового стану.

АННОТАЦИЯ

Потапенко В.В «Анализ финансового состояния предприятия и пути его укрепления». Выпускная работа на соискание первого (бакалаврской) уровня высшего образования по специальности 072 «Финансы, банковское дело и страхование» - Национальный университет «Полтавская политехника имени Юрия Кондратюка», Полтава, 2021.

Дипломная работа посвящена исследованию теоретико-методологических подходов и предоставление практических рекомендаций по совершенствованию финансового состояния исследуемого предприятия.

Рассмотрены вопросы сущности финансового состояния предприятия, а также его необходимость и значение. Было исследовано методы анализа, классификация и расчет основных показателей комплексной оценки финансового состояния.

Работа содержит 85 страниц, 17 таблиц, 13 рисунков, список литературы из 52 источников и 10 приложений.

Ключевые слова: финансовое состояние, показатели ликвидности, платежеспособности, рентабельности, финансовой устойчивости, методы.

Цель работы - исследование теоретических и практических аспектов оценки финансового состояния предприятия, а также поиск путей их совершенствования.

Объектом исследования является экономический процесс оценки финансового состояния предприятия и пути повышения его финансовой устойчивости.

Предметом исследования является анализ финансового состояния НАК «Нафтогаз Украины» и определение возможных путей улучшения его финансового состояния.

В выпускной работе рассмотрен комплекс вопросов, связанных с понятием «финансовое состояние», методами его анализа, и порядком расчета основных показателей оценки финансового состояния.

ANNOTATION

Potapenko VV "Analysis of the financial condition of the enterprise and ways to strengthen it." Graduation thesis for the first (bachelor's) level of higher education in the specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" - National University "Poltava Polytechnic named after Yuri Kondratyuk", Poltava, 2021.

This thesis is devoted to the study of theoretical and methodological approaches and providing practical recommendations for improving the financial condition of the studied business entity.

The essence of the financial condition of the business entity, as well as its necessity and significance are considered. Methods of analysis, classification and calculation of the main indicators of a comprehensive assessment of financial condition were studied.

The work contains 85 pages, 17 tables, 13 figures, a list of references from 52 sources and 10 appendices.

Key words: financial condition, liquidity indicators, solvency, profitability, financial stability, methods.

The purpose of the work is to study the theoretical and practical aspects of assessing the financial condition of the enterprise, as well as finding ways to improve them.

The object of study is the economic process of assessing the financial condition of the enterprise and ways to increase its financial stability.

The subject of the study is the analysis of the financial condition of NJSC "Naftogaz of Ukraine" and the identification of possible ways to improve its financial condition.

The final work considers a set of issues related to the concept of "financial condition", methods of its analysis, and the procedure for calculating the main indicators of financial condition.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....	8
1.1. Сутність поняття фінансового стану суб'єкта господарювання.....	8
1.2. Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства.....	11
1.3. Методи аналізу та комплексної оцінки фінансового стану підприємства.....	14
1.4. Класифікація та порядок розрахунку основних показників комплексної оцінки фінансового стану	17
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»	31
2.1. Характеристика фінансової діяльності підприємства.....	31
2.2. Структурний аналіз балансу акціонерного товариства.....	33
2.3. Розрахунок показників фінансового стану акціонерного товариства	42
2.4. Оцінка фінансової стійкості акціонерного товариства	53
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА.....	66
3.1. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на фінансову стійкість НАК «Нафтогаз України».....	66

				ВР 401-ЕФ 17065									
	П. І. Б.	Підпис	Дата										
<i>Розроб.</i>	<i>Потапенко</i>			Аналіз фінансового стану підприємства та шляхи його зміцнення									
<i>Перевір.</i>	<i>Бережна</i>												
<i>Н. Контр.</i>	<i>Кривенко О.А.</i>												
<i>Затверд.</i>	<i>Птаценко</i>												
				<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 25%;">Літ.</td> <td style="width: 25%;">Арк.</td> <td style="width: 50%;">Акрушів</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">3</td> <td style="text-align: center;">85</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center; font-size: small;"> Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування </td> </tr> </table>	Літ.	Арк.	Акрушів	3	85		Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування		
Літ.	Арк.	Акрушів											
3	85												
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування													

3.2. Запровадження моделювання та прогнозування показників фінансової стійкості для НАК «Нафтогаз України»	68
3.3 Основні заходи щодо зміцнення фінансового стану	71
ВИСНОВКИ.....	76
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	80
ДОДАТКИ.....	85

				ВР 401-ЕФ 17065			
	П. І. Б.	Підпис	Дата				
<i>Розроб.</i>	<i>Потапенко В.В.</i>			<i>Аналіз фінансового стану підприємства та шляхи його зміцнення</i>	Літ.	Арк.	Акрюшів
<i>Перевір.</i>	<i>Бережна А.Ю.</i>				4	85	
<i>Н. Контр.</i>	<i>Кривенко О.А.</i>				<i>Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування</i>		
<i>Затверд.</i>	<i>Птаценко Л.О.</i>						

ВСТУП

Актуальність теми дипломної роботи. Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з купівлею-продажем, запозиченням коштів ззовні та іншим використанням фінансів, а метою даних дій є отримання прибутку від своєї основної діяльності. Для даних цілей суб'єкту господарювання необхідно мати фінансові ресурси, які дають змогу розвиватись далі і здійснювати свою основну діяльність.

Таким чином раціональне використання вже наявних фінансових ресурсів, а також пошук нових джерел фінансування є досить важливим для подальшого функціонування. В зв'язку з цим виникає необхідність аналізувати фінансовий стан підприємства для подальшого контролю та можливості коригування основних фінансових параметрів діяльності суб'єкта господарювання та виявляти зменшення впливу негативних факторів на його фінансовий стан.

Процес аналізу фінансового стану підприємства є досить глибокою темою яка досліджується як зарубіжними, так і вітчизняними науковцями, а саме Бланк І.О., Коломієць Н.О., Цал-Цалко Ю.С., Грабовецький Б.Є., та багато інших.

В зв'язку з різними точками зору навіть при визначенні сутності поняття «фінансовий стан», з'явилися і різні підходи, методики аналізу та показники, раціональний підбір яких необхідний для конкретних поставлених цілей.

На фінансовий стан підприємства має вплив безліч факторів, як зовнішніх, так і внутрішніх, наприклад: обсяги виробництва та собівартість реалізованої продукції, кредитна дисципліна підприємства, раціональність використання вже наявних ресурсів, особливості галузі в якій функціонує підприємство та інші фактори. Саме в зв'язку з великою кількістю різноманітних факторів для кожного підприємства виникає необхідність

постійного аналізу власного фінансового стану.

Достовірність аналізу фінансового стану залежить від достовірності та актуальності інформаційної бази, головним джерелом якої є бухгалтерський баланс, а також всі форми обліку.

До завдань аналізу фінансового стану підприємства відносять: виявлення забезпеченості фінансовими ресурсами, а також їх використання, оцінка платоспроможності підприємства і ліквідності балансу, оцінка дотримання фінансової, розрахункової і кредитної дисципліни, оцінка ефективності використання капіталу, оцінка оборотності капіталу, оцінка ділової активності підприємства, виявлення і усунення недоліків у фінансовій діяльності.

Метою даної роботи є дослідження теоретичних та практичних аспектів оцінки фінансового стану підприємства, а також пошук шляхів їх удосконалення.

Завданням даної роботи є:

- 1) визначення сутності поняття «фінансовий стан» та дослідження значення оцінки фінансового стану підприємства;
- 2) узагальнення теоретичних підходів та методів аналізу, порядку розрахунку основних показників комплексної оцінки фінансового стану;
- 3) визначення особливостей фінансового аналізу та фіскальних ризиків для підприємств держсектора
- 4) ознайомлення з основною інформацією про НАК «Нафтогаз України»;
- 5) проведення фінансового аналізу та оцінювання фінансового стану НАК «Нафтогаз України»;
- 6) визначення шляхів покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз України».

Об'єктом дослідження виступає економічний процес оцінювання фінансового стану підприємства та шляхи підвищення його фінансової стійкості.

Предметом дослідження виступає аналіз фінансового стану НАК «Нафтогаз України» та визначення можливих шляхів покращення його фінансового стану.

Для дослідження фінансового стану суб'єкта господарювання було використано наступні методи дослідження:

- 1) горизонтальний аналіз;
- 2) вертикальний аналіз;
- 3) трендовий аналіз;
- 4) аналіз відносних показників (коефіцієнтів);
- 5) порівняльний;
- 6) метод табличного відображення аналітичних даних.

При написанні даної роботи використовувались такі джерела інформації як: нормативно-правові акти України, навчальні посібники, наукові публікації -журнальні статті, публічна фінансова звітність НАК «Нафтогаз України».

Дана дипломна робота складається з трьох розділів. У першому розділі розглянуто теоретичні основи аналізу фінансового стану підприємства, сутність поняття фінансовий стан.

У другому розділі досліджено організаційну структуру НАК «Нафтогаз України», проаналізовано його фінансовий стан, за допомогою аналізу балансу акціонерного товариства, визначення таких показників ліквідність, рентабельність, платоспроможність та здійснену оцінку фінансової стійкості.

В третьому розділі, відповідно до отриманих результатів другого розділу, наведено рекомендації для покращення фінансового стану підприємства.

Дипломна робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Робота містить 85 сторінки, 13 рисунків, 17 таблиць, 52 джерела, 10 додатків.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

1.1. Сутність поняття фінансового стану суб'єкта господарювання

Фінансовий стан суб'єкту господарювання є комплексним поняттям та головною характеристикою економічної діяльності компанії. Оцінка фінансового стану суб'єкт господарювання дає можливість відобразити теперішній фінансовий стан, а також потенціал суб'єкту господарювання у діловому співробітництві для його партнерів чи можливих інвесторів.

Своє визначення поняття “Фінансовий стан” давали різні зарубіжні та вітчизняні вчені. В таблиці 1.1 наведено точки зору різних авторів на визначення даного поняття.

Таблиця 1.1

Підходи до визначення сутності фінансового стану підприємства

Автор	Сутність поняття
1	2
Коломієць Н.О., Коломієць О.П.	Фінансовий стан – це здатність підприємства фінансувати свою діяльність. Він характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, які необхідні для нормального функціонування підприємства, доцільністю їх розміщення та ефективністю використання, фінансовими взаємовідносинами з іншими юридичними та фізичними особами, плато- спроможністю та фінансовою стійкістю [1].
Бланк І.О.	Фінансовий стан – це спроможність підприємства вести господарську діяльність на основі своєчасного погашення усіх видів заборгованості, раціональної структури капіталу і господарських засобів [2].
Цал-Цалко Ю.С.	Фінансовий стан підприємства відображає на певний момент рівень ефективності використання ресурсів у господарській діяльності, або, кажучи точніше, ефективність функціонування механізмів економічної системи [3].
Шеремет А.Д., Негашев Є.В.	Фінансовий стан підприємства характеризується структурою засобів (активів) і характером джерел їх формування (власного і позикового капіталу, тобто пасивів) [4].
Коробов М.Я.	Фінансовий стан підприємства – це складна, інтегрована за багатьма показниками характеристика якості його діяльності. Фінансовий стан підприємства можна визначити як міру забезпеченості підприємства необхідними фінансовими ресурсами і ступінь раціональності їх розміщення для здійснення ефективної господарської діяльності та своєчасних грошових розрахунків за своїми зобов'язаннями [5].

1	2
Базилінська О.Я.	Фінансовий стан підприємства розглядається як сукупність показників, що характеризують наявність, розміщення та використання фінансових ресурсів підприємства [6].
Павленко О.І.	Фінансовий стан – це реальна (на фіксований момент часу) та потенційна фінансова спроможність підприємства [7].

Отже, фінансовий стан підприємства – це забезпеченість фінансовими ресурсами для здійснення своєї діяльності операційної діяльності, а також можливості фінансової взаємодії з іншими юридичними та фізичними особами.

Оцінка фінансового стану підприємства дає можливість оцінити його:

- ефективність фінансово-господарської діяльності підприємства та ефективність використання фінансових ресурсів;
- кредитоспроможність підприємства;
- рівень підприємницького ризику;
- політику розподілу та використання прибутку.

На фінансовий стан підприємства впливає його виробнича, комерційна, а також фінансово-господарська діяльність, але все ж основний вплив має операційна діяльність підприємства. Чим більше підприємство реалізує продукції, при найменшій собівартості, тим більші прибутки отримує підприємство, що має позитивний вплив на його фінансовий стан.

Фінансова діяльність підприємства забезпечує надходження, а також використання фінансових ресурсів. Також вона спрямована на дотримання розрахункової і кредитної дисципліни, для забезпечення доцільного співвідношення власних і залучених коштів. Отже саме для цих цілей необхідно проводити систематичну оцінку фінансового стану підприємства, якій належить суттєва роль у забезпеченні стабільного фінансового стану [8].

Метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного

розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, банком та іншими установами [9].

Основними завданнями аналізу фінансового стану є:

- виявлення забезпеченості фінансовими ресурсами, а також їх використання;
- оцінка платоспроможності підприємства і ліквідності балансу;
- оцінка дотримання фінансової, розрахункової і кредитної дисципліни;
- оцінка ефективності використання капіталу;
- оцінка оборотності капіталу;
- оцінка ділової активності підприємства;
- виявлення і усунення недоліків у фінансовій діяльності [10].

Фінансовий аналіз можливо виокремити в залежності від різних ознак.

Так за організаційною формою розрізняють:

- внутрішній, який здійснюється аналітиками підприємства та ґрунтується на внутрішній інформаційній базі, включаючи оперативні дані;
- зовнішній, який здійснюється сторонніми аналітиками, що не мають можливості скористатись внутрішньою інформаційною базою.

Основним змістом внутрішнього аналізу фінансового стану підприємства є:

- оцінка майна та капіталу підприємства, а також їх вплив на фінансовий стан;
- оцінка фінансової стійкості та стабільності підприємства;
- оцінка ділової активності підприємства;
- оцінка динаміки прибутку та рентабельності підприємства;
- оцінка кредитоспроможності підприємства;
- оцінка ефективності використання наявних фінансових ресурсів;
- оцінка ліквідності та платоспроможності підприємства;
- комплексна оцінка фінансового стану.

Основним змістом зовнішнього аналізу фінансового стану

підприємства є:

- оцінка прибутку підприємства;
- оцінка рентабельності;
- оцінка ліквідності балансу;
- оцінка платоспроможності;
- оцінка ефективності використання позичкового капіталу;
- діагностика фінансового стані підприємства та його рейтингової

оцінки емітентів [11].

Отже внутрішній аналіз фінансового стану підприємства є більш детальним в зв'язку з доступом до більшої кількості інформації та її актуальністю.

Таким чином можемо говорити, що поняття фінансового стану підприємства є досить складним та оцінюється за великою кількістю показників. Оцінка фінансового стану підприємства дає можливість виявити ступінь забезпеченості підприємства фінансовими ресурсами та раціональності їх використання, а також рівень платоспроможності підприємства та його рентабельності.

1.2. Необхідність та значення оцінки фінансового стану підприємства

Завданням аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання є визначення якості його фінансового стану, а також визначення та вивчення причин, що вплинули на погіршення чи покращення фінансової стійкості та загальних фінансових результатів [12].

Основною метою в оцінці фінансового стану підприємства є своєчасне виявлення недоліків у фінансовій діяльності підприємства для подальшого їх виправлення та уникнення банкрутства.

Предметом фінансового аналізу є діяльність підприємства, яка спрямована на забезпечення сталого розвитку та стійкості фінансового стану

суб'єкта господарювання [11].

Об'єктами аналізу фінансового стану є зміни обсягів активів та пасивів, а також їхньої структури, фінансова стійкість та платоспроможність суб'єкта господарювання, а також рух грошових коштів і оборотність капіталу [13].

В комплексному аналізі фінансового стану можливо виділити чотири етапи (рис. 1.1).

Рис. 1.1. Етапи комплексного аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання

Відповідно до поставленого завдання на підприємстві організація комплексного фінансового аналізу розпочинається з вибору оптимальної бази необхідних фінансових показників [11].

Підбір необхідних показників є досить важливим при комплексному аналізі. Вибрані показники повинні відповідати на задані питання. При надлишковій кількості останніх призводить до втрати часу на розрахунок та аналітику отриманих результатів, що призводить до втрати оперативності, яка є важливою.

Для поліпшення фінансового стану підприємства можливо використовувати такі варіанти дій: збільшення вхідних грошових потоків,

зниження собівартості продукції, удосконалення організації виробництва, мобілізація внутрішніх резервів, пошук резервів, удосконалення маркетингової політики підприємства, оптимізація розподілу прибутку, зменшення суми поточних фінансових зобов'язань [14].

Під мобілізацією внутрішніх резервів розуміється:

- проведення реструктуризації активів підприємства;
- сукупність заходів, пов'язаних зі зміною структури та складу активів балансу;
- перетворення в грошову форму наявних матеріальних та фінансових активів підприємства.

Під пошуком резервів розуміють зменшення вихідних грошових потоків, а саме:

- оплата товарів, робіт, послуг, що належать до валових витрат;
- оплата товарів, робіт, послуг, що не належать до валових витрат;
- здійснення реальних та фінансових інвестицій;
- сплата податків та інших платежів до бюджету;
- повернення капіталу, який був залучений на фінансовому ринку [15].

Головним внутрішнім резервом для покращення платоспроможності підприємства є зниження витрат на продукцію. В залежності від особливостей кожного підприємства фактори, що впливають на ціну продукції є різні. До основних можна віднести: обсяг виробництва; асортимент продукції; технічний рівень виробництва; організація виробництва та умов праці; ціна одиниці продукції, що реалізується.

Основним способом зниження собівартості є: підвищення технічного рівня виробництва шляхом впровадження нових технологій, збільшення рівня механізації та автоматизації виробництва, покращення організації виробництва та праці, покращення використання основних виробничих фондів, збільшення обсягів виробництва для зменшення постійних витрат, а також зміна структури чи асортименту продукції [16].

В сучасних умовах, в зв'язку з великою кількістю конкурентів у різних сферах важливим є політика збуту своєї продукції чи послуг підприємства. Для збільшення обсягів збуту існує безліч способів, таких як: надання знижок, зменшення цін, об'єднання продаж, застосування реклами

Оцінка фінансового стану підприємства здійснюється за даними статистичної звітності, оперативними даними та інформацією фінансової звітності підприємства, а саме:

- баланс (форма № 1);
- звіт про фінансові результати (форма № 2);
- звіт про рух грошових коштів (форма № 3);
- звіт про власний капітал (форма № 4);
- дані статистичної звітності та оперативні дані [17].

1.3. Методи аналізу та комплексної оцінки фінансового стану підприємства

Можливі методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства є предметом досліджень багатьох науковців, таких як Андрющенко І.Є, Базилінська О.Я, Борецька Н.П, Школьник І.О. Основними методами вважаються: горизонтальний та вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз. Базилінська О.Я вважає також доцільним до цього списку додати трендовий, факторний та порівняльний аналіз. Узагальнюючи інформацію констатуємо, що при здійсненні аналізу фінансового стану підприємства можуть використовуватись шість основних прийомів:

- горизонтальний аналіз;
- вертикальний аналіз;
- трендовий аналіз;
- аналіз відносних показників (коефіцієнтів);
- порівняльний;
- факторний аналіз.

Суть горизонтального аналізу полягає в порівнянні змін показників з кожним періодом (наприклад базисного року з попереднім).

За допомогою вертикального аналізу визначається структура фінансових показників з виявленням впливу кожного показника на кінцевий результат.

Трендовий аналіз порівнює кожен позицію звітності з попередніми періодами для визначення тенденції змін показників без впливу випадкових факторів як зовнішнього, так і внутрішнього середовища, а також індивідуальних особливостей його діяльності в окремих періодах.

Аналіз відносних показників використовують для встановлення взаємозв'язку між показниками фінансової звітності. Виділяється п'ять груп таких коефіцієнтів, а саме: ліквідності, фінансової стабільності, рентабельності та ділової активності.

Порівняльний аналіз є внутрішньогосподарським аналізом зведених показників звітності за окремими показниками самого підприємства та його дочірніх підприємств (філій), а також міжгосподарський аналіз показників даної фірми з показниками конкурентів або середньогалузевими та середніми показниками.

Факторний аналіз визначає вплив різних факторів на результативні показники [18].

Метод фінансового аналізу – це системне комплексне дослідження, обробка і використання інформації фінансового характеру з метою виявлення і мобілізації резервів ефективності використання фінансових ресурсів і встановлення оптимальної структури джерел для забезпечення стійкого розвитку підприємства.

Розрізняються різні класифікації методів економічного та фінансового аналізу.

Згідно одного з них розрізняють неформалізовані та формалізовані методи аналізу.

Неформалізовані методи діагностики засновані на описі аналітичних

процедур на логічному рівні, а не на чітких аналітичних залежностях. До неформалізованих методів відносяться наступні методи: експертних оцінок і сценаріїв; психологічні; морфологічні; порівняльні; побудови системи показників; побудови системи аналітичних таблиць [19].

В основі формалізованих методів лежать чіткі аналітичні залежності. Ці методи передбачають проведення певного набору розрахункових процедур, а результати оцінки часто не залежать від суб'єктивізму аналітика [19].

Для фінансового аналізу також використовуються методи економічної статистики та математико-статистичні методи .

Фінансовий аналіз здійснюється з використанням різних моделей, за допомогою яких можливо структурувати та ідентифікувати взаємозв'язки між основними показниками. Виокремлюється три основні моделі: описові, предикативні та нормативні [20].

Описові моделі мають описовий характер. До таких моделей відносять: побудову системи звітних балансів і вивчення абсолютних показників, читання звітності, подання фінансової звітності в різних аналітичних розрізах, горизонтальний аналіз, вертикальний аналіз, система аналітичних фінансових коефіцієнтів; аналітичні записки до звітності [21].

Предикативні моделі використовуються для прогнозування. Так за їх допомогою можливо передбачити майбутні прибутки підприємства та можливий фінансовий стан.

За допомогою нормативних моделей порівнюють фактичні результати підприємства з розрахованими. Вони використовуються переважно при внутрішньому аналізі

В зв'язку з великою кількістю різних методів та моделей аналізу фінансового стану, підприємства мають можливість застосувати їх на вибір для необхідних цілей та завдань.

1.4. Класифікація та порядок розрахунку основних показників комплексної оцінки фінансового стану

При комплексному аналізі фінансового стану підприємства важливо оцінити його загальний стан, для чого необхідним є підбір показників які охарактеризують його стан з різних сторін.

Фінансовий аналіз підприємства включає в себе такі етапи як:

- 1) аналіз фінансових результатів діяльності підприємства;
- 2) оцінка майнового стану та динаміка його зміни;
- 3) аналіз ділової активності;
- 4) аналіз ліквідності;
- 5) оцінка фінансової стійкості;
- 6) аналіз рентабельності.

Завданням аналізу фінансових результатів діяльності підприємства є: аналіз та оцінка рівня і динаміки його фінансових результатів, факторний аналіз прибутку від операційної діяльності, аналіз витрат, обсягів продажу та отриманих прибутків, дослідження резервів зростання прибутку на основі оптимізації обсягу реалізації і витрат, а також рентабельності підприємства.

Після проведених аналітичних розрахунків необхідно зробити висновки про фінансові результати підприємства, тобто про прибутковість чи збитковість, їх зміну з періодом та знаходження основних факторів, що на ці зміни вплинули.

Оцінка майнового стану підприємства характеризує в якому стані та яку структуру мають активи підприємства, та за рахунок яких джерел вони фінансуються. При оцінці майнового стану підприємства розраховуються такі показники:

- частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах;
- частка основних засобів в активах;
- коефіцієнт зносу основних засобів;
- коефіцієнт оновлення основних засобів;
- частка довгострокових фінансових інвестицій в активах;

- коефіцієнт мобільності активів;
- коефіцієнт придатності.

Частка оборотних виробничих фондів відображає частку оборотних активів, яка знаходиться у виробничій сфері. Даний показник аналізується в динаміці з роками і позитивним є його збільшення. Розраховується за формулою:

$$\text{Чоб.в.ф.} = \frac{\text{Оборотні виробничі активи}}{\text{Оборотні активи}} = \frac{\text{р.ф1.(1101+1102)}}{\text{р.ф1.1195}} \quad (1.1)$$

Частка основних засобів в активах відображає частку коштів, які інвестовано в основні засоби. Позитивною зміною вважається їх зменшення при збільшенні обсягів реалізації. Розраховується за формулою:

$$\text{Ч.о.з} = \frac{\text{Залишкова вартість основних засобів}}{\text{Загальна сума активів}} = \frac{\text{р.ф1 1010}}{\text{р.ф1 1300}} \quad (1.2)$$

Коефіцієнт зносу основних засобів говорить про ступінь зносу останніх. Позитивним зрушенням є зменшення даного показника з роками, що свідчить про оновлення основних засобів на підприємстві. Розраховується за формулою:

$$\text{Кз.о.з} = \frac{\text{Сума зносу основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів}} = \frac{\text{р.ф1 1012}}{\text{р.ф1 1011}} \quad (1.3)$$

Коефіцієнт оновлення основних засобів відображає частку нових основних засобів, що було введено у звітній період. Збільшення даного показника є позитивним зрушенням. Розраховується за формулою:

$$\text{К.о.о.з} = \frac{\text{Зміна первісної вартості осн.зас. за б.р}}{\text{Первісна вартість осн. зас за б.р}} = \frac{\text{р.ф1 1011 б.р} - \text{р.ф1 1011 п.р.}}{\text{р.ф1 1011 б.р}} \quad (1.4)$$

Частка довгострокових фінансових інвестицій в активах відображає наскільки важливими для підприємства є інвестиції у фінансові активи. Позитивним є збільшення даного показника разом з збільшенням доходів від фінансових інвестицій. Розраховується за формулою:

$$\text{Ч.д.ф.і.} = \frac{\text{Сума довгострокових фінансових інвестицій}}{\text{Сума активів}} = \frac{\text{р.ф1 1030} + \text{1035}}{\text{р.ф1 1300}} \quad (1.5)$$

Коефіцієнт мобільності активів відображає співвідношення оборотних та необоротних активів підприємства. Позитивним є зростання даного показника. Розраховується за формулою:

$$\text{К.м.а} = \frac{\text{Сума оборотних активів}}{\text{Сума необоротних активів}} = \frac{\text{р.ф1 1195}}{\text{р.ф1 1095}} \quad (1.6)$$

Коефіцієнт придатності відображає частку придатних для використання основних засобів. Позитивним є збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$\text{КП} = \frac{\text{Залишкова вартість основних засобів}}{\text{Первісна вартість основних засобів}} = \frac{\text{р.ф1 1010}}{\text{р.ф1 1011}} = 1 - \text{Кз. о. з} \quad (1.7)$$

Після здійснення аналізу отриманих результатів необхідно зробити висновок щодо величини та структури балансу, динаміки зміни вартості активів підприємства, окремих статей балансу підприємства порівняно з попередніми періодами, зазначивши позитивні та негативні тенденції таких змін. Також необхідно приділити увагу наявності та структурі простроченої заборгованості підприємства [22].

За допомогою аналізу ділової активності підприємства можливо визначити ефективність здійснення основної діяльності за допомогою визначення швидкості обертання його фінансових ресурсів.

Для аналізу ділової активності необхідно розрахувати наступні показники:

- коефіцієнта оборотності активів;
- коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості;
- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості;
- тривалість обертів дебіторської та кредиторської заборгованостей;
- коефіцієнт оборотності матеріальних запасів;
- фондвіддача ;
- коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Коефіцієнт оборотності активів дає можливість зрозуміти на скільки ефективно використовує підприємство свої активи. Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$K_T = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічний обсяг активів}} = \frac{\text{р.ф2 2000}}{(\text{р.ф1 1300 п.р.} + 1300 \text{ к.р.})/2} \quad (1.8)$$

Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості дає можливість оцінити ефективність управління дебіторською заборгованістю. Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$K_{дз} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна сума деб. заборгованості}} = \frac{\text{р.ф2 .2000}}{\frac{\text{р.ф1 (1125+...+1155)п.р.} + (\text{1125+...+1155)к.р.}}{2}} \quad (1.9)$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості говорить про ефективність управління кредиторською заборгованістю. Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$K_{кз} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна сума кред. заборгованості}} = \frac{\text{р.ф2 .2000}}{\frac{\text{р.ф1 (1610+\dots+1650)п.р.} + \text{р.(1610+\dots+1650)к.р.}}{2}} \quad (1.10)$$

Період погашення дебіторської та кредиторської заборгованостей розраховуються за формулами:

$$T_{дз} = \frac{365}{K_{дз}} \quad (1.11)$$

$$T_{кз} = \frac{365}{K_{кз}} \quad (1.12)$$

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів говорить про швидкість реалізації запасів підприємством. Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$K_{оз} = \frac{\text{Собівартість реалізації}}{\text{Середня сума запасів}} = \frac{\text{р.ф2 2050}}{\frac{\text{р.ф1 (1100)п.р.} + \text{(1100)к.р.}}{2}} \quad (1.13)$$

Фондовіддача характеризує ефективність використання підприємством його основних фондів. Позитивною тенденцією є збільшення значень даного показника протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$\Phi_{в} = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна вартість основних фондів}} = \frac{\text{р.ф2 2000}}{\text{р.ф1 (1010 п.р.} + \text{1010 к.р.)}/2} \quad (1.14)$$

Коефіцієнт оборотності власного капіталу відображає ефективність використання власного капіталу. Позитивною тенденцією є збільшення значень даного показника протягом періоду дослідження. Розраховується за формулою:

$$K.в.к = \frac{\text{Чистий дохід}}{\text{Середньорічна сума власного капіталу}} = \frac{\text{р.ф2 2000}}{\text{р.ф1 (1495п.р.+1495 к.р.)}/2}$$

(1.15)

Аналіз ліквідності підприємства полягає в зрівнянні активів підприємства з його пасивами [23].

Для аналізу ліквідності розраховуються наступні показники:

- коефіцієнт поточної ліквідності;
- коефіцієнт швидкої ліквідності;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- співвідношення короткострокової дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості.

Коефіцієнт поточної ліквідності говорить про достатність коштів для погашення заборгованостей підприємства. Нормативним значенням вважається показник що дорівнює чи більше одиниці та зростає з часом. Розраховується за формулою

$$Kл.п = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{\text{р.ф1 1195}}{\text{р.ф1 1695}} \quad (1.16)$$

Коефіцієнт швидкої ліквідності говорить про здатність підприємства погасити свої короткострокові зобов'язання за допомогою високоліквідних активів. Нормативним значенням вважається показник, що більший за 0,5. Розраховується за формулою:

$$Kш.л = \frac{\text{(Сума оборотних активів – сума запасів)}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{\text{р.ф1 (1195 – 1100)}}{\text{р.ф1 1695}} \quad (1.17)$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності говорить про можливість підприємства відразу розплатитись з своїми короткостроковими зобов'язаннями. Нормативним значенням вважається показник, що рівні 0,1-

0,2 та більше. Розраховується за формулою:

$$K.a.l. = \frac{\text{Грошові кошти та їх еквіваленти}}{\text{Поточні зобов'язання}} = \frac{p.\phi 1 1165}{p.\phi 1 1695} \quad (1.18)$$

Співвідношення короткострокової дебіторської та кредиторської заборгованості характеризує здатність підприємства розрахуватись з кредиторською заборгованістю за рахунок дебіторської. Розраховується за формулою:

$$Kc.d.k = \frac{\text{Дебіторська заборгованість}}{\text{Кредиторська заборгованість}} \quad (1.19)$$

Для аналізу фінансової стійкості підприємства користуються даними з фінансової звітності, форми №1 Баланс . Даний аналіз дає можливість охарактеризувати структуру джерел фінансування ресурсів підприємства, ступінь фінансової стійкості та його залежність від зовнішніх джерел фінансування діяльності.

При аналізі фінансової стійкості розраховуються такі показники:

- власний оборотний капітал;
- коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами;
- маневреність робочого капіталу;
- маневреність власного оборотного капіталу;
- коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом запасів;
- коефіцієнт покриття запасів;
- коефіцієнт фінансової автономії;
- коефіцієнт фінансової залежності;
- коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу;
- коефіцієнт концентрації позикового капіталу;
- коефіцієнт фінансової стабільності;

- коефіцієнт фінансового левириджу;
- коефіцієнт фінансової стійкості.

Власний оборотний капітал відображає суму оборотних активів підприємства, що фінансується за рахунок власного капіталу. Збільшення власного оборотного капіталу позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства. Розраховується за формулою:

$$\text{ВОК} = \text{власний капітал} - \text{необоротні активи} = \text{р.ф1 1495} - 1095 \quad (1.20)$$

Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власними коштами говорить про можливість перетворити оборотні активи у ліквідні кошти. Нормативним значенням є показник, що рівний чи більше ніж 0,1, збільшення даного показника є позитивною зміною. Розраховується за формулою:

$$\text{К.з.оа.вк.} = \frac{\text{Власний оборотний капітал}}{\text{Оборотні активи}} = \frac{\text{ВОК}}{\text{р.ф1 1195}} \quad (1.21)$$

Маневреність робочого капіталу відображає частину запасів підприємства у власному оборотному капіталі. Позитивним є зменшення значення показника. Розраховується за формулою:

$$\text{М.р.к} = \frac{\text{Сума запасів}}{\text{Власний оборотний капітал}} = \frac{\text{р.ф1101+1102+1103+1104}}{\text{ВОК}} \quad (1.22)$$

Маневреність власних обігових коштів характеризує частину абсолютно ліквідних активів у власному оборотному капіталі. Позитивним є збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$\text{М.вок} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{ВОК}} = \frac{\text{р.ф1 1165}}{\text{ВОК}} \quad (1.23)$$

Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом запасів характеризує рівень достатності власних оборотних коштів для формування запасів підприємства. Нормативним значенням є показник що більший або рівний 0,5. Розраховується за формулою:

$$K_{зоавк} = \frac{\text{Власний оборотний капітал}}{\text{Запаси}} = \frac{\text{ВOK}}{\text{р.ф1100+1110}} \quad (1.24)$$

Коефіцієнт покриття запасів відображає суму капіталу, яка припадає на одиницю запасів. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$K_{пз} = \frac{\text{ВOK+поточні зобов'язання}}{\text{Сума запасів}} = \frac{\text{ВOK+р.ф1 1695}}{\text{р.ф1 1100+1110}} \quad (1.25)$$

Коефіцієнт фінансової автономії відображає частку власного капіталу має підприємство в сумі загальних вкладень. Нормативне значення даного показника знаходиться в межах 0,4-0,6. Розраховується за формулою:

$$K_{авт} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Сума пасивів}} = \frac{\text{р.ф1 1495}}{\text{р.ф1 1900}} \quad (1.26)$$

Коефіцієнт фінансової залежності є оберненим до коефіцієнту фінансової автономії. Розраховується за формулою:

$$K_{фз} = \frac{\text{р.ф1 1900}}{\text{р.ф1 1495}} = 1 - K_{авт} \quad (1.27)$$

Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу відображає частку власного оборотного капіталу у загальній сумі власного капіталу. Збільшення даного показника є позитивною тенденцією. Розраховується за формулою:

$$K_{\text{МВК}} = \frac{\text{ВПК}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{ВПК}}{\text{р.ф1 1495}} \quad (1.28)$$

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу відображає суму позикового капіталу, що припадає на загальну суму капіталу. Зменшення даного показника є позитивним зрушенням. Розраховується за формулою:

$$K_{\text{КП}} = \frac{\text{Сума позикового капіталу}}{\text{Сума загального капіталу}} = \frac{\text{р.ф1 1595+1695}}{\text{р.ф1 1900}} \quad (1.29)$$

Коефіцієнт фінансової стабільності говорить про забезпеченість підприємства власними коштами для погашення його заборгованості. Нормативне значення показника знаходиться в межах 0,67-1,5. Розраховується за формулою:

$$K_{\text{Ф}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Позиковий капітал}} = \frac{\text{р.ф1 1495}}{\text{р.ф1 1595+1695}} \quad (1.30)$$

Коефіцієнт фінансового левериджу характеризує залежність підприємства від довгострокових зобов'язань. Зменшення даного показника позитивно впливає на фінансову стійкість підприємства. Розраховується за формулою:

$$K_{\text{ФЛ}} = \frac{\text{Довгострокові зобов'язання}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{р.ф1 1595}}{\text{р.ф1 1495}} \quad (1.31)$$

Коефіцієнт фінансової стійкості говорить про здатність компанії залишатися платоспроможною в довгостроковій перспективі. Нормативне значення знаходиться в межах 0,7-0,9. Розраховується за формулою [22-23]:

$$K_{\text{ФС}} = \frac{\text{Власний капітал} * \text{довгострокові зобов'язання}}{\text{Сума пасивів}} = \frac{\text{р.ф1 1495+1595}}{\text{р.ф1 1900}} \quad (1.32)$$

Рентабельність це показник економічної ефективності виробництва на підприємстві [26].

За допомогою аналізу рентабельності підприємства можливо визначити на скільки ефективно підприємство використовує кошти.

Для його аналізу розраховуються такі показники:

- рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності;
- рентабельність капіталу за чистим прибутком;
- рентабельність власного капіталу;
- рентабельність виробничих фондів;
- рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації;
- рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком;
- коефіцієнт реінвестування;
- коефіцієнт стійкості економічного зростання;
- період окупності;
- період окупності власного капіталу.

Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності відображає суму прибутку від звичайної діяльності підприємства, що припадає на одиницю коштів активів. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$\text{РапЗд} = \frac{\text{Прибуток від звичайної діяльності}}{\text{Сума активів}} = \frac{\text{р.ф2 2290}}{\frac{\text{р.ф1 (1300п.р.+1300к.р)}}{2}} \quad (1.33)$$

Рентабельність капіталу за чистим прибутком говорить про суму чистого прибутку, що припадає на одиницю інвестованих коштів в активи підприємства. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$R_{\text{ачп}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Сума активів}} = \frac{\text{р.ф2 2350}}{\frac{\text{р.ф1 (1300п.р.+1300к.р)}}{2}} \quad (1.34)$$

Рентабельність власного капіталу відображає суму чистого прибутку що припадає на одиницю власного капіталу. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$R_{\text{вк}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{р.ф2 2350}}{\frac{\text{р.ф1 (1495п.р.+1495к.р)}}{2}} \quad (1.35)$$

Рентабельність виробничих фондів відображає суму чистого прибутку що припадає на одиницю виробничих фондів. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$R_{\text{вф}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Виробничі фонди і запаси}} = \frac{\text{р.ф2 2350}}{\frac{\text{р.ф1(1011+1100п.р)}+(1011+1100к.р)}{2}} \quad (1.36)$$

Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації відображає суму прибутку від реалізації, що припадає на одиницю виручки. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$R_{\text{рппр}} = \frac{\text{Прибуток від операційної діяльності}}{\text{Чистий дохід від реалізації}} = \frac{\text{р.ф2 2190}}{\text{р.ф2 2000}} \quad (1.37)$$

Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком відображає суму чистого прибутку, що припадає на одиницю виручки. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$R_{\text{рпчп}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід}} = \frac{\text{р.ф2 2350}}{\text{р.ф2 2000}} \quad (1.38)$$

Коефіцієнт реінвестування відображає суму чистого прибутку, що було інвестовано для збільшення власного капіталу. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$K_p = \frac{\text{Реінвестований прибуток}}{\text{Чистий прибуток}} = \frac{\text{р.ф1 (1415+1420)кр} - \text{р.ф1(1415+1420)пр}}{\text{р.ф2 2350}} \quad (1.39)$$

Коефіцієнт стійкості економічного зростання відображає темп збільшення власного капіталу за рахунок чистого прибутку. Позитивним вважається збільшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$K_{сез} = \frac{\text{реінвестований прибуток}}{\text{Власний капітал}} = \frac{\text{р.ф1 (1415+1420)кр} - \text{р.ф1(1415+1420)пр}}{\text{р.ф1 1495}} \quad (1.40)$$

Період окупності відображає за який період кошти, що інвестовані в активи, будуть компенсовані чистим прибутком. Позитивним вважається зменшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$T_K = \frac{\text{Сума активів}}{\text{Чистий прибуток}} = \frac{\text{р.ф1 1300}}{\text{р.ф2 2350}} \quad (1.41)$$

Період окупності власного капіталу відображає період за який власний капітал буде компенсовано за рахунок чистого прибутку. Позитивним вважається зменшення даного показника. Розраховується за формулою:

$$T_{BK} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Чистий прибуток}} = \frac{\text{р.ф1 1495}}{\text{р.ф2 2350}} \quad (1.42)$$

Після розрахунку даних показників необхідно розрахувати модель банкрутства. До таких відносять:

- двофакторну модель оцінки ймовірності банкрутства;
- визначення ймовірності банкрутства на основі моделі Альтмана;

- визначення ймовірності банкрутства на основі моделі Спрінгейта;
- прогнозована модель Таффлера;
- визначення ймовірності банкрутства на основі моделі Терещенка;
- визначення ймовірності банкрутства на основі моделі Ліса.

Дані моделі використовуються лише для теоретичного прогнозування банкрутства підприємства, оскільки не враховують особливостей галузі на якій функціонує підприємство, форми організації та багатьох інших факторів. В зв'язку з чим у вітчизняній практиці зазначені моделі майже не використовуються [27]. Дані моделі мають суто теоретичний підхід до прогнозування, та суб'єктивними.

Отже, комплексний аналіз фінансового стану дає можливість визначити теперішній стан підприємства, можливі проблеми та шляхи їх вирішення.

При його здійсненні необхідно розуміти з якою метою здійснюється аналіз для раціонального підбору показників, що будуть обраховуватись, що в свою чергу дасть можливість швидко здійснити аналіз.

Це дає можливість зменшити критичну при аналізі фінансового стану та отриманих фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання за певний період та в динаміці, а також дає змогу визначити слабкі місця у фінансовій діяльності та відповідно способи більш ефективного використання наявних фінансових ресурсів та раціонального їх розміщення.

За визначення терміну фінансовий стан підприємства було взято наступне визначення: це забезпеченість фінансовими ресурсами для здійснення своєї діяльності операційної діяльності, а також можливості фінансової взаємодії з іншими юридичними та фізичними особами.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ФІНАНСОВОГО СТАНУ НАК «НАФТОГАЗ УКРАЇНИ»

2.1. Характеристика фінансової діяльності підприємства

НАК «Нафтогаз України» є провідною компанією в галузі нафтогазової промисловості, а також найбільшою національною компанією в Україні. Найбільша частина податків України сплачується саме даною компанією.

НАК «Нафтогаз України» засновано 1998 року за указом Президента та Уряду.

Тип підприємства – акціонерне товариство.

Повна назва — акціонерне товариство «Національна акціонерна компанія «Нафтогаз України»».

Головний офіс підприємства знаходиться за наступним адресом: Україна, 01601, м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6.

Має три дочірні компанії , п'ять дочірніх підприємств , два державні акціонерні товариства та два відкриті акціонерні товариства.

Метою даного акціонерного товариства є отримання прибутку. Компанія займається:

- 1) видобуванням нафто-газових ресурсів та подальшою доставкою до клієнтів;
- 2) здійснення інвестиційної діяльності та їх регулювання;
- 4) пошук нових родовищ нафти та газу та оцінка їх потенціалу, а також введення їх експлуатацію;
- 5) обслуговування та покращення вже наявних нафтопроводів та газопроводів;
- 6) будівництво мережі автозаправних станцій;
- 7) обслуговування та забезпечення газом споживачів даного ресурсу;
- 8) здійснення діяльності щодо охорони природнього середовища та ефективного і раціонального використання ресурсів;

9) здійснення діяльності, що пов'язана з торгівлею [28].

НАК «Нафтогаз України» має три органи: загальні збори, наглядова рада та правління.

Вищим органом вважаються загальні збори. Необхідним є скликання річних загальних зборів не пізніше за 30 квітня звітного року, а також організування решти загальних зборів, які є позачерговими і можуть бути скликанні за ініціативою як наглядової ради, так і за вимоги правління чи акціонера, такі збори проводяться протягом 45 днів після скликання.

На загальних зборах можуть вирішуватись наступні питання:

- 1) визначення основних напрямів діяльності;
- 2) затвердження ключових показників ефективності діяльності наглядової ради (після проведення консультацій з наглядовою радою);
- 3) здійснення змін в статуті підприємства;
- 4) анулювання куплених акцій;
- 5) зміна типу підприємства;
- 6) зміна розміру статутного капіталу;
- 7) прийняття рішень щодо обрання чи припинення повноважень членів наглядової ради, та особи що буде уповноважена підписувати договори з членами наглядової ради;
- 8) та інші.

Наглядова рада є наступним органом підприємства. Вона має наступні завдання:

- 1) затвердження стратегії та місії підприємства;
- 2) схвалення тих положень, відповідно до яких здійснюється регулювання підприємства (окрім тих, що затверджуються загальними зборами);
- 3) організація загальних зборів, що включає в себе рішення щодо дати їх проведення та пропозицій які буде на них обговорено;
- 4) прийняття рішення стосовно надання або припинення повноважень інших членів;

Правління - виконавчий орган, який керує його поточною діяльністю. Воно мусить звітувати про свою діяльність як наглядовій раді так і загальним зборам, а також діє згідно їх рішень. Складається з 5 осіб. Член правління може бути обраним багато раз, головне щоб це була фізична особа, що має повну цивільну дієздатність та не являється членом наглядової ради. Правління очолюється головою.

Правління має наступні завдання:

- 1) виконання рішень які прийнято на загальних зборах чи наглядовою радою;
- 2) розпорядження майном та коштами відповідно до статуту та внутрішніх документів;
- 3) розгляд питань, що підлягають обговоренню на загальних зборах та підготовка необхідних матеріалів для них;

На сьогоднішній день склад правління є наступним:

- Юрій Вітренко - Голова правління (з 29 квітня 2021 року);
- Сергій Перелома - Перший заступник голови правління (з серпня 2014 року);
- Ярослав Теклюк - Член правління, директор з юридичних питань (з 21 січня 2020 року);
- Петер Стефанус ван Дріл - Член правління, директор фінансовий Групи Нафтогаз (з 21 січня 2020 року);
- Отто Ватерландер - Член правління, головний директор виконавчий - виконавчий директор з трансформації (з 21 січня 2020 року) [29].

2.2. Структурний аналіз балансу акціонерного товариства

Фінансовий аналіз суб'єкта господарювання розпочнемо з аналізу його активів використовуючи горизонтальний та вертикальний методи. Досліджувати будемо використовуючи дані фінансової звітності форми №1 "Баланс" за 2016-2020 роки. Розрахунки здійснено в таблиці 2.1.

За 2016-2020 роки баланс підприємства постійно змінювався. Так в 2017 році його сума зросла на 39154179 тис.грн. та становила 638946642 тис.грн. В 2018 році розмір балансу навпаки зменшився до 495025674 тис.грн, тобто на 143920968 тис.грн, таким чином в 2018 році його сума менша за суму в 2016 році. В 2019 році баланс підприємства знову зростає на 16215186 тис.грн. та становить 511240860 тис.грн. В 2020 році спостерігаємо значне зменшення, а саме на 102386079 тис.грн, та становить 408854781 тис.грн. Таким чином за аналізований період сума активів підприємства зменшилась на 190937682 тис.грн.

На зменшення суми активів підприємства значно вплинули його необоротні активи, які з кожним роком лише зменшувались. Так в 2017 році підприємство мало необоротних активів на суму 422558826 тис.грн, що на 37469401 тис.грн менше ніж в 2016 році. Найбільше в необоротних активах зменшилась сума довгострокових фінансових інвестицій, а саме на 33993632 тис.грн, а їх питома вага в загальному розмірі активів зменшилась на 9,9%. Решта статей необоротних активів також зменшилась.

В 2018 році сума необоротних активів зменшилась на 81028057 тис.грн. В основному дане зменшення сталося за рахунок зменшення суми довгострокових фінансових інвестицій на 80619950 тис.грн, питома вага при цьому зросла до 67,4%. При цьому розмір відстрочених податкових активів зріс на 2268595 тис.грн, а питома вага збільшилась з 0,1% до 0,6%.

В 2019 році необоротні активи становлять 2820037826 тис.грн, що на 59492943 тис.грн менше ніж в 2018 році. Як і в попередні роки значно зменшились розміри довгострокових фінансових інвестицій.

В 2020 році сума необоротних активів зменшилась на 14766775 тис.грн, тобто за весь аналізований період необоротні активи зменшились на 192757176 тис.грн. Динаміку змін довгострокових фінансових інвестицій можемо спостерігати на рисунку 2.1, а зміни решти статей необоротних активів на рисунку 2.2.

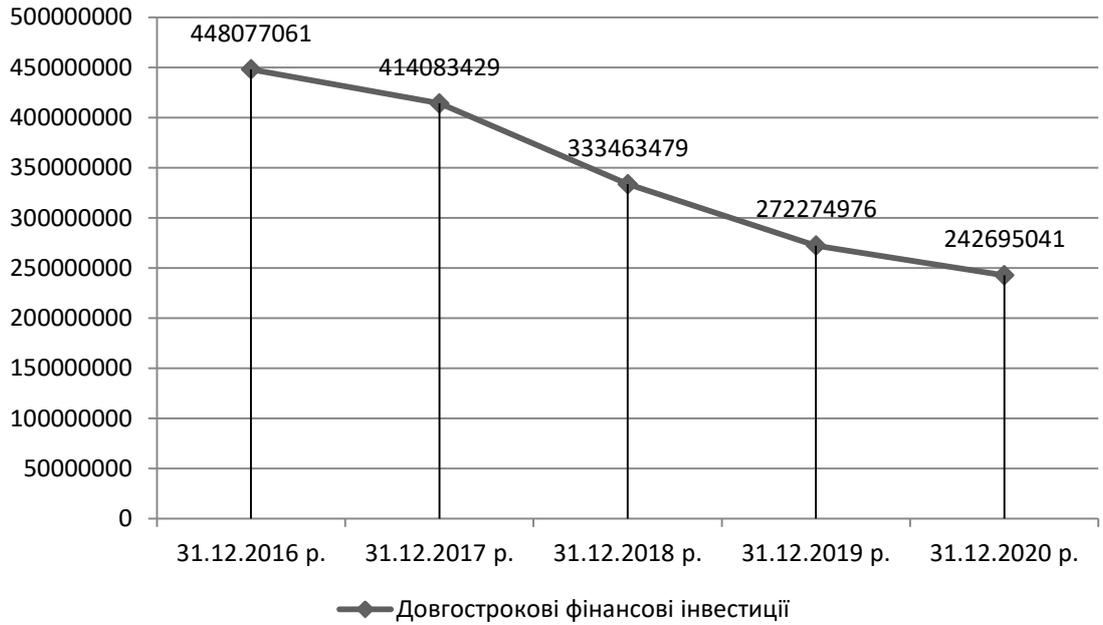

Рис. 2.1. Динаміка зміни довгострокових фінансових інвестицій НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 р., тис.грн.

Рис. 2.2. Динаміка змін статей необоротних активів НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 р., тис.грн.

Оборотні активи підприємства за весь аналізований період зросли на 1819494 тис.грн. Так в 2017 році їх сума зростає на 76623580 тис.грн, за рахунок зростання запасів на 14903207 тис.грн та інших оборотних активів на 63488016 тис.грн. Основна частина оборотних активів сформована за рахунок дебіторської заборгованості та грошових коштів.

В 2018 році оборотні активи становлять 153494905 тис.грн, що на 62892911 тис.грн менше ніж в попередньому році. Спостерігаємо зростання запасів на 7639160 тис.грн, решта статей зменшилась в порівнянні з 2017 роком.

В 2019 році сума оборотних активів на підприємстві становила 229203034 тис.грн, такі статті як запаси, дебіторська заборгованість, поточні фінансові інвестиції, а також грошові кошти та їх еквіваленти зросли в даному році.

В 2020 році розмір оборотних активів зменшивсь на 87619304 тис.грн. Найбільше зменшення спостерігаємо в дебіторській заборгованості, сума якої зменшилась на 33706243 тис.грн, а також запасів, які зменшились на 23777563 тис.грн.

Як можемо спостерігати з рисунку 2.3 питома вага необоротних активів за аналізований період зменшилась з 76,7% до 65,4%, при цьому найменшу частину в балансі підприємства вони становили в 2019 році, а саме 55,2%.

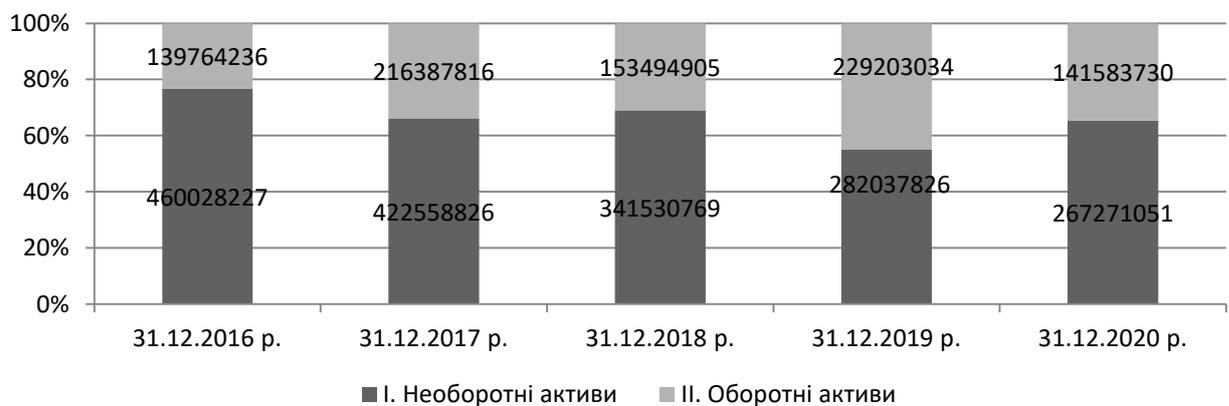

Рис. 2.3. Динаміка змін частки оборотних та необоротних активів в балансі НАК «Нафтогаз України»

Таблиця 2.1

Аналіз активів балансу НАК «Нафтогаз України», 2016-2020 р, тис.грн.

Показник	31.12.2016 р.		31.12.2017 р.		31.12.2018 р.		31.12.2019 р.		31.12.2020 р.		Абсолютне відхилення				
	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн	%	тис. грн				
											2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019	
I	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
АКТИВ															
I. Необоротні активи	460028227	76,7%	422558826	66,1%	341530769	69,0%	282037826	55,2%	267271051	65,4%	-37469401	-81028057	-59492943	-14766775	
Основні засоби і нематеріальні активи	1488817	0,2%	1254500	0,2%	1216403	0,2%	1056079	0,2%	955431	0,2%	-234317	-38097	-160324	-100648	
Довгострокові фінансові інвестиції	448077061	74,7%	414083429	64,8%	333463479	67,4%	272274976	53,3%	242695041	59,4%	-33993632	-80619950	-61188503	-29579935	
Відстрочені податкові активи	2630000	0,4%	725546	0,1%	2994141	0,6%	5120363	1,0%	221416	0,1%	-1904454	2268595	2126222	-4898947	
Інші необоротні активи і довгострокова дебіторська заборгованість	7832349	1,3%	6495351	1,0%	3856746	0,8%	3586408	0,7%	23399163	5,7%	-1336998	-2638605	-270338	19812755	
II. Оборотні активи	139764236	23,3%	216387816	33,9%	153494905	31,0%	229203034	44,8%	141583730	34,6%	76623580	-62892911	75708129	-87619304	
Запаси	59450068	9,9%	74353275	11,6%	81992435	16,6%	83327766	16,3%	59550203	14,6%	14903207	7639160	1335331	-23777563	
Дебіторська заборгованість	61851154	10,3%	59550093	9,3%	58392137	11,8%	69528567	13,6%	35822324	8,8%	-2301061	-1157956	11136430	-33706243	
Поточні фінансові інвестиції	679771	0,1%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	11483320	2,8%	-679771	0	0	11483320	
Грошові кошти та їх еквіваленти	17660966	2,9%	18485661	2,9%	10844203	2,2%	75847594	14,8%	33985932	8,3%	824695	-7641458	65003391	-41861662	
Витрати майбутніх періодів	1134	0,0%	389628	0,1%	259719	0,1%	157770	0,0%	40686	0,0%	388494	-129909	-101949	-117084	
Інші оборотні активи	121143	0,0%	63609159	10,0%	2006411	0,4%	341337	0,1%	701265	0,2%	63488016	-61602748	-1665074	359928	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Баланс	599792463	100%	638946642	100%	495025674	100,0%	511240860	100%	408854781	100%	39154179	-143920968	16215186	-102386079	

Проаналізуємо пасив підприємства за допомогою таблиці 2.2, щоб розуміти за рахунок яких джерел функціонує досліджуваний суб'єкт господарювання.

За весь аналізований період підприємство має понад 65% власного капіталу в балансі пасивів, при цьому з кожним роком їх сума зменшується. Динаміку змін власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань та забезпечень можемо спостерігати на рисунку 2.4.

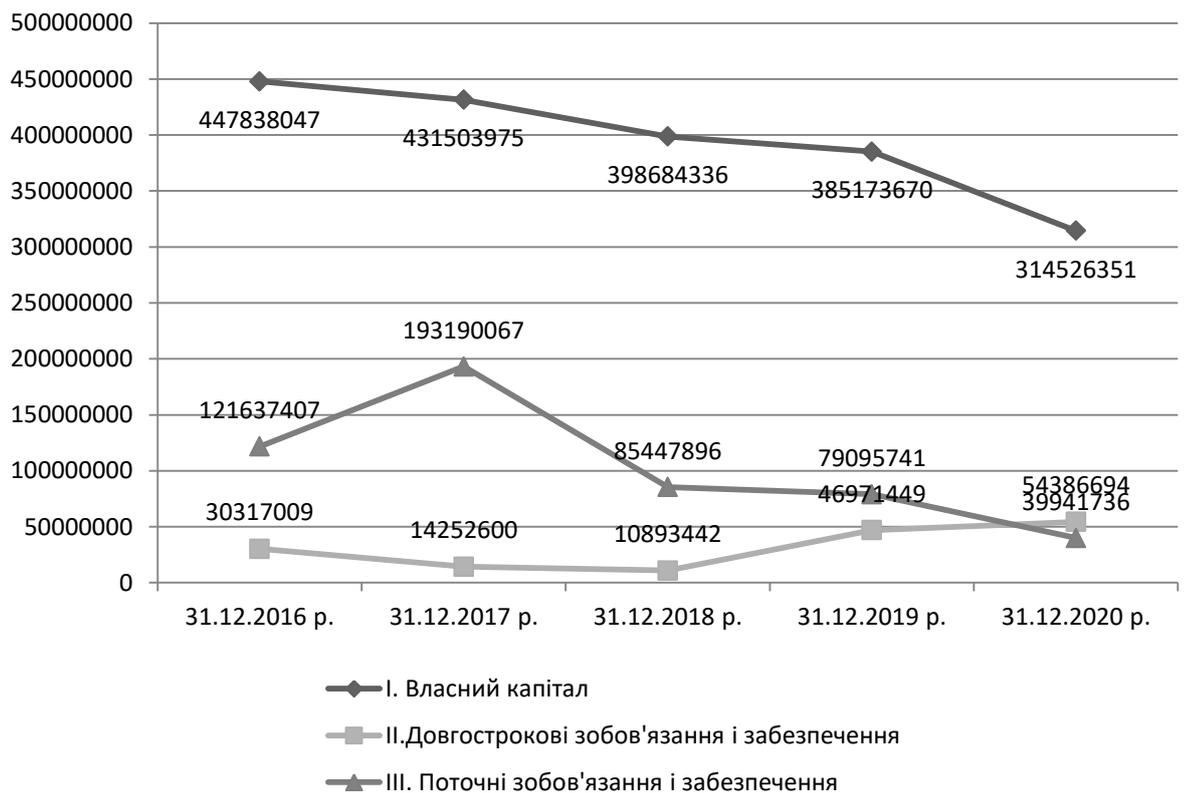

Рис. 2.4. Динаміка змін власного капіталу, довгострокових та поточних зобов'язань та забезпечень НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 р., тис.грн

В 2017 році підприємство мало на 16334072 тис.грн менше ніж в 2016 році.

В 2018 році сума власного капіталу становила 398684336 тис.грн, що на 32819639 тис.грн менше ніж в 2017 році.

В 2019 році власний капітал НАК «Нафтогаз України» зменшивсь на 13510666 тис.грн, та становив 385173670 тис.грн.

В 2020 році власний капітал підприємства становить 314526351 тис.грн, тобто за весь аналізований період він зменшився на 133311696 тис.грн.

Довгострокові зобов'язання мало використовуються підприємством. Так в 2016 році їх питома вага становила 5,1%, тобто їх сума дорівнювала 30317009 тис.грн.

В 2017 році їх сума становила 14252600 тис.грн, тобто лише 2,2% в сумі балансу. Тобто в 2017 році довгострокові зобов'язання зменшилися на 16064409 тис.грн.

В 2018 році довгострокові зобов'язання знову зменшуються та становлять 10893442 тис.грн. Питома вага в балансі при цьому не змінилась.

В 2019 та 2020 роках спостерігаємо зростання суми довгострокових зобов'язань. Так в 2018 вони зросли на 36078007 тис.грн, а в 2020 році – на 7415245 тис.грн. Загалом за п'ять років довгострокові зобов'язання зросли на 24069685 тис.грн, а їх питома вага зросла на 8,1%.

Поточні зобов'язання та забезпечення за 2016-2020 роки зменшилися на 81695671 тис.грн. в зв'язку з зменшенням суми короткострокових кредитів, поточної кредиторської заборгованості та поточних забезпечень (рис.2.5)

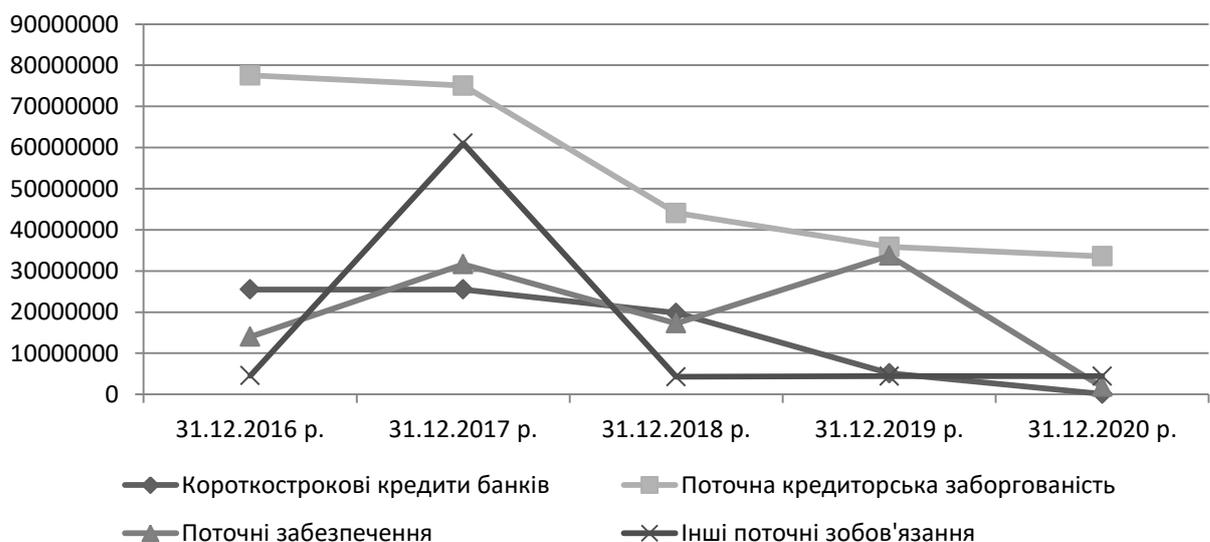

Рис. 2.5. Динаміка змін поточних зобов'язань та забезпечень за статтями НАК «Нафтогаз України»

Так в 2017 році, в порівнянні з 2016 загальна сума поточних зобов'язань зросла на 71552660 тис.грн. Поточні забезпечення зросли на 17600090 тис.грн, а інші поточні забезпечення на 56479000 тис.грн. При цьому поточна кредиторська заборгованість зменшилась на 2499001 тис.грн, а короткострокові кредити банків на 27429 тис.грн.

В 2018 році загальна сума поточних зобов'язань зменшилась на 107742171 тис.грн та становила 85447896 тис.грн, що становить 17,3% в загальному балансі пасивів. В цьому році всі статті поточних зобов'язань підприємств зменшились.

В 2019 році їх сума також зменшилась, а саме на 6352155 тис.грн. Всі статті даного розділу пасивів зменшились, крім поточних зобов'язань та інших поточних зобов'язань, які зросли на 16447810 тис.грн та 143059 тис.грн відповідно.

В 2020 році поточні зобов'язання підприємства зменшились на 39154005 тис.грн. Так в даному році зросла сума лише інших поточних зобов'язань суб'єкта господарювання на 23720 тис.грн. Сума решти статей значно зменшилась.

Загалом підприємство функціонує за рахунок власного капіталу, майже не використовуючи позиковий капітал. Питома вага власного капіталу коливається від 67,5% до 80,5%. Основну частину позикового капіталу сформовано за рахунок поточних зобов'язань, лише в 2020 році сума довгострокових зобов'язань перевищує суму поточних зобов'язань. Основну частину активів підприємства сформовано за рахунок необоротних активів (питома вага яких становить від 55,2% до 76,7% за аналізований період). Основну частину необоротних активів становлять довгострокові фінансові інвестиції.

Таблиця 2.2

Аналіз пасивів балансу НАК «Нафтогаз України», 2016-2020 р, тис.грн.

Показник	31.12.2016 р.		31.12.2017 р.		31.12.2018 р.		31.12.2019 р.		31.12.2020 р.		Абсолютне відхилення			
	тис. грн	%	2017-2016	2018-2017	2019-2018	2020-2019								
	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
ПАСИВ														
I. Власний капітал	447838047	74,7%	431503975	67,5%	398684336	80,5%	385173670	75,3%	314526351	76,9%	16334072	-32819639	13510666	-70647319
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення	30317009	5,1%	14252600	2,2%	10893442	2,2%	46971449	9,2%	54386694	13,3%	16064409	-3359158	36078007	7415245
III. Поточні зобов'язання і забезпечення	121637407	20,3%	193190067	30,2%	85447896	17,3%	79095741	15,5%	39941736	9,8%	71552660	107742171	-6352155	-39154005
Короткострокові кредити банків	25512030	4,3%	25484601	4,0%	19806962	4,0%	5119657	1,0%	121146	0,0%	-27429	-5677639	14687305	-4998511
Поточна кредиторська заборгованість	77537576	12,9%	75038575	11,7%	44097987	8,9%	35842268	7,0%	33563018	8,2%	-2499001	-30940588	-8255719	-2279250
Поточні забезпечення	14022759	2,3%	31622849	4,9%	17268762	3,5%	33716572	6,6%	1816608	0,4%	17600090	-14354087	16447810	-31899964
Інші поточні зобов'язання	4565042	0,8%	61044042	9,6%	4274185	0,9%	4417244	0,9%	4440964	1,1%	56479000	-56769857	143059	23720
IV. Зобов'язання, пов'язані з не оборотними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0	0	0
Баланс	599792463	100%	638946642	100%	495025674	100%	511240860	100%	408854781	100%	39154179	143920968	16215186	102386079

2.3. Розрахунок показників фінансового стану акціонерного товариства

Аналіз балансу компанії, а саме горизонтального та вертикального аналізу активів та пасивів суб'єкта господарювання не дає деталізованої інформації щодо фінансового стану. Отже для більш детального аналізу фінансового стану необхідно розрахувати систему показників. Для того щоб з'ясувати наявний фінансовий стан НАК «Нафтогаз України» розрахуємо згадані в першому розділі показники, а саме: показники майнового стану, показники оборотності активів, ліквідність та рентабельність підприємства, його фінансову стійкість, а також розрахуємо вірогідність банкрутства за різними підходами.

Розпочнемо з оцінки майнового стану підприємства за 2016-2020 роки. Розрахунок необхідних показників здійснено в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Показники майнового стану НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показники	Формула	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Частка оборотних виробничих фондів в обігових коштах	1.1	-	-	-	-	-
Частка основних засобів в активах	1.2	0,000838	0,000922	0,001148	0,000932	0,000775
Коефіцієнт зносу основних засобів	1.3	0,16	0,24	0,30	0,35	0,58
Коефіцієнт оновлення основних засобів	1.4	0,034	0,235	0,044	-0,112	0,021
Частка довгостроково вих фінансових інвестицій в активах	1.5	0,75	0,65	0,67	0,53	0,59
Коефіцієнт мобільності активів	1.6	0,30	0,51	0,45	0,81	0,53
Коефіцієнт придатності	1.7	0,84	0,76	0,70	0,65	0,42

В період з 2016 по 2018 рік НАК «Нафтогаз України» збільшувало обсяги реалізації, при цьому частка основних засобів в активах за даний період зростає на 0,00031, що не вважається позитивною динамікою, але не є

критичною зміною. Відповідно в 2019 та 2020 роках даний показник зменшується на 0,000373, разом із зменшенням обсягу реалізованої продукції.

За весь досліджуваний період на підприємстві знос основних засобів зростає, так в 2016 році він становив 0,16, а в 2020 році 0,58, тобто приріст даного показника становить 0,42. В зв'язку з отриманими значеннями даного показника можемо говорити про досить швидкий зніс основних засобів та їх не значне оновлення з роками, про що також свідчить коефіцієнт оновлення. Так коефіцієнт оновлення спочатку зростає в 2017 році на 0,201, в 2018 та 2019 роках даний показник зменшивсь на 0,191 та 0,156 відповідно. В 2020 році даний показник становив 0,021. Відповідно до отриманих даних можемо говорити що підприємство оновлювало свої основні засоби в 2016-2018 та 2020 роках, а в 2019 році зменшила розмір своїх основних засобів. Оновлення останніх при цьому було не значним. Відповідно до коефіцієнту придатності спостерігаємо зменшення частки придатних до використання основних засобів на 0,42, тобто в 2 рази.

Частка довгострокових фінансових інвестицій зменшується в 2017 році на 0,1 та становить 0,65, також в цьому році зменшується дохід від фінансових інвестицій. В 2018 році даний показник зростає на 0,02, але приріст доходу від фінансових інвестицій при цьому зростає на 1355666 тис.грн. Тобто приріст даного коефіцієнта не такий значний, як приріст доходу. В 2019 році даний показник знову зменшується та становить 0,53, але дохід від фінансових інвестицій зріс на 6194 тис.грн. В 2020 році частка довгострокових фінансових інвестицій в активах збільшилась до 0,59, а дохід зменшивсь на 1599 тис.грн. Загалом згідно отриманих результатів при оцінці даного показника можемо говорити, що на даному суб'єкті господарювання приріст довгострокових фінансових інвестицій та отримані від даних інвестицій доходи не стабільні та зміни даного показника не є позитивними.

Проаналізувавши коефіцієнт мобільності активів, який відображає відношення оборотних та необоротних активів, можемо говорити, що не дивлячись на не стабільність даного показника, за 2016-200 роки він зріс з 0,3 в 2016 до 0,53 в 2020 році, що є позитивною динамікою для даного показника. Але при порівнянні 2020 року з 2019 можемо говорити про досить значне зменшення даного показника, а саме на 0,28, що є досить негативним результатом. Але в зв'язку з тим, що досліджуваний суб'єкт господарювання займається виробництвом, дані зміни не є досить критичними.

Загалом можемо говорити про не найкращий майновий стан, оскільки з роками зменшується коефіцієнт придатності, підприємству в майбутньому потрібно оновити свої основні засоби. За весь період розраховані показники мали досить не стабільну динаміку.

Наступник нашим кроком буде аналіз оборотності активів, яка рахується як співвідношення між доходами та середньорічною сумою активів. Результати розрахунку необхідних показників знаходиться в таблиці 2.4.

Таблиця 2.4

Показники ділової активності НАК «Нафтогаз України» 2016-2020 роки

Показник	Формула	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Оборотність активів	1.8	0,28	0,3	0,36	0,35	0,26
Оборотність дебіторської заборгованості	1.9	3,3	3,1	3,48	2,79	2,3
Оборотність кредиторської заборгованості	1.10	2,44	2,46	3,44	4,46	3,49
Період погашення дебіторської заборгованості	1.11	110,7	117,9	105	130,9	158,8
Період погашення кредиторської заборгованості	1.12	149,7	148,1	106,1	81,8	104,6
Оборотність матеріальних запасів	1.13	-2,16	-2,19	-2,02	-1,78	-1,71
Фондовіддача	1.14	307,4	344,2	354,1	341,4	305
Оборотність власного капіталу	1.15	0,37	0,43	0,49	0,46	0,35

В період з 2016 по 2018 рік оборотність активів зростає, що є позитивним результатом, оскільки свідчить про покращення використання наявних активів. В 2019 році даний показник зменшився, але не значно. В 2020 році оборотність активів значно зменшилась, так вона менша навіть за результат в 2016 році.

Оборотність дебіторської заборгованості за весь аналізований період зменшилась на 1, при цьому динаміка змін даного показника не стабільна. Так спочатку вона зменшується в 2017 на 0,2, потім зростає на 0,38, а за 2019 та 2020 рік зменшується до 2,3. Відповідно до цього період погашення дебіторської заборгованості зріс з 110,7 днів до 158,8 днів.

Оборотність кредиторської заборгованості зростає в період з 2016 до 2019 року, а приріст даного показника становить 2,02. Але в 2020 році оборотність кредиторської заборгованості зменшується до рівня 2018 року та становить 3,49. Відповідно до цього період одного обороту кредиторської заборгованості зменшився з 149,7 днів в 2016 році до 104,6 днів в 2020 році. Загалом можемо говорити про погіршення управління кредиторською та дебіторською заборгованістю в даний період.

Оборотність матеріальних запасів збільшується за весь аналізований період, окрім 2017 року, але зміни цього року не значні. Таким чином даний показник збільшився на 0,45. Зростання даного показника свідчить про ефективну політику управління своїми запасами.

Схожу динаміку має і фондівдача. Так вона зростає протягом 2016-2018 років на 46,7, а потім зменшується на 49,1. Таким чином в 2020 році даний показник менший за результат 2016 року. За досліджуваний період підприємство погіршило управління своїми основними фондами.

Також підприємство погіршило управління власним капіталом. Так за весь період даний показник зменшився на 0,2, а якщо порівнювати 2019 та 2020 роки, то зменшення становить 0,11.

Загалом можемо говорити про погіршення показників ділової активності в 2020 році.

Для подальшого аналізу рівня ліквідності підприємства потрібно скласти баланс ліквідності. Виділимо чотири групи активів і пасивів.

Виділимо такі групи активів:

- А1 – високоліквідні активи, такі як грошові кошти та короткострокові фінансові інвестиції;
- А2 – активи які швидко реалізуються, наприклад готова продукція, отримані векселі і так далі;
- А3 – активи які повільно реалізуються, наприклад виробничі запаси. Фінансові вкладення у довготермінові цінні папери і так далі;
- А4 – активи, що важко реалізуються, а саме всі статті першого розділу балансу за виключенням довготермінових цінних паперів.

Пасиви свою чергу поділяються на:

- П1 – найбільш строкові зобов'язання, а саме поточні зобов'язання підприємства, окрім короткострокових кредитів;
- П2 – короткострокові пасиви, а саме короткострокові кредити банку та поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями;
- П3 – довгострокові пасиви, а саме довгострокові зобов'язання;
- П4 – власний капітал.

Суб'єкт господарювання вважають ліквідним, якщо на ньому здійснюються наступні співвідношення.

$$\begin{cases} A1 \geq P1, \\ A2 \geq P2, \\ A3 \geq P3, \\ A4 \leq P4. \end{cases} \quad (2.1)$$

При цьому відношення груп А1 та А2 з групами П1 та П2 говорить про поточну ліквідність, а групи А3 з П3 про перспективну.

Занесемо дані групи до таблиці 2.5 для подальшого їх порівняння та визначення ліквідності.

Таблиця 2.5

Баланс ліквідності НАК «Нафтогаз України» 2016-2020 р

Актив	2016	2017	2018	2019	2020	Пасив	2016	2017	2018	2019	2020
Група А1	18340737	18485661	10844203	75847594	45469252	Група П1	58149320	57936678	25889767	29884745	27705906
Група А2	61851154	59550093	58392137	69528567	35822324	Група П2	63488087	135253389	59558129	49210996	12235830
Група А3	59572345	138352062	84258565	83826873	60292154	Група П3	30317009	14252600	10893442	46971449	54386694
Група А4	460028227	422558826	341530769	282037826	267271051	Група П4	447838047	431503975	398684336	385173670	314526351
Баланс	599792463	638946642	495025674	511240860	408854781	Баланс	599792463	638946642	495025674	511240860	408854781

Таким чином групи А1 та А2 в 2016-2018 роках менші за групи П1 та П2, що говорить про низьку поточну ліквідність в ці роки. При цьому група А1 та А2 в 2019 та 2020 роках більші за групи П1 та П2, отже підприємство покращило свою ліквідність за аналізований період.

За весь аналізований період група А3 більша за групу П3, отже можемо говорити про високу перспективну ліквідність суб'єкта господарювання за весь період. Динаміку цих груп можемо спостерігати на рисунку 2.6.

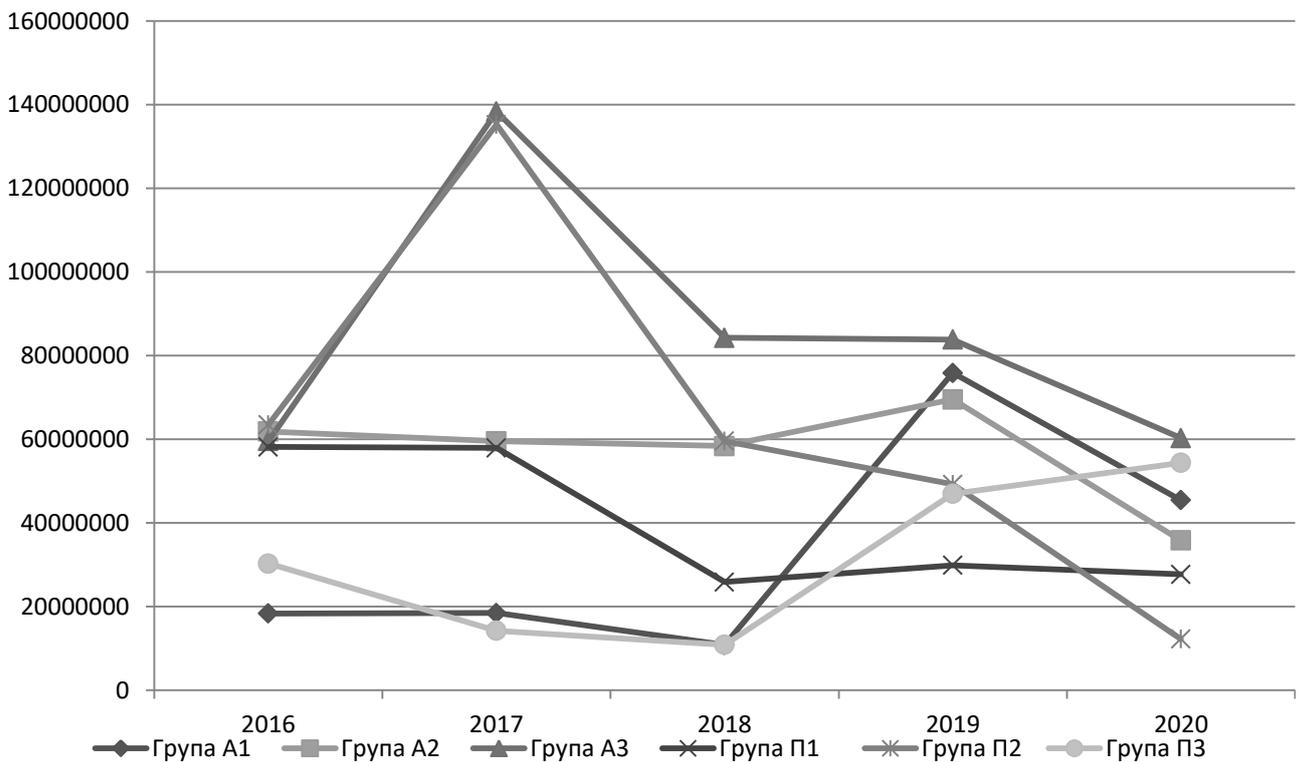

Рис. 2.6. Динаміка груп балансу ліквідності НАК «Нафтогаз України»

Група А4 лише в 2016 році більша за групу П4, а в період з 2017 року по 2020 рік менша, що також говорить про позитивні показники ліквідності.

Для більш детального аналізу ліквідності розрахуємо показники ліквідності, отримані результати занесемо до таблиці 2.6

Показники ліквідності НАК «Нафтогаз України»

Показник	Формула	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт поточної ліквідності	1.16	1,15	1,12	1,80	2,90	3,54
Коефіцієнт швидкої ліквідності	1.17	0,66	0,74	0,84	1,84	2,05
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1.18	0,15	0,10	0,13	0,96	0,85
Співвідношення короткострокової дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості	1.19	0,80	0,79	1,32	1,94	1,07

Згідно коефіцієнту поточної ліквідності НАК «Нафтогаз України» за аналізований період мало досить добрі значення даного показника, тобто про покриття оборотними активами їх поточних зобов'язань, а отже і здатність швидко оплатити останні. При цьому даний показник зріс за даний період з 1,15 до 3,54. Значення що є більшими за 3 вважаються найкращим результатом.

Швидка ліквідність підприємства також зростає за весь аналізований період (рис 1.7) та має досить високі значення, що в свою чергу свідчить про можливість погашення короткострокових зобов'язань за рахунок високоліквідних активів. Приріст даного показника за весь період становить 1,39.

Також НАК «Нафтогаз України» має досить високі значення абсолютної ліквідності. За 2016-2020 роки даний показник наближавсь та перевищував нормативне значення, але після 2017 року спостерігається лише приріст значень даного показника, таким чином в 2020 році він становив 0,85.

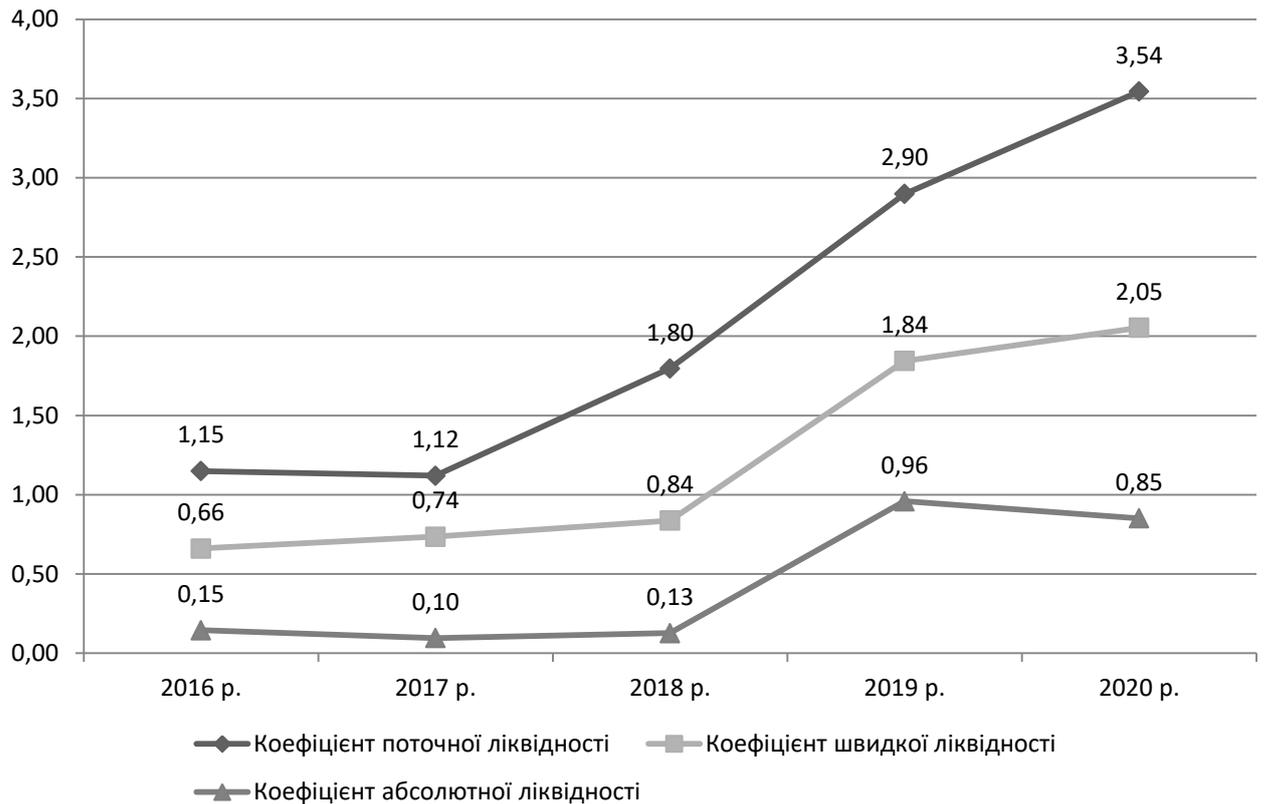

Рис 2.7. Динаміка змін показників ліквідності НАК «Нафтогаз України» 2016-2020 роки.

Загалом НАК «Нафтогаз України» має досить високі значення показників ліквідності, а також відношення груп в балансі ліквідності відповідає необхідним, що свідчить про відсутність фінансових ризиків та ефективну фінансову політику за 2016-2020 роки.

Рентабельність вважається головним показником для визначення ефективності виробництва. Рентабельність по своїй суті є співвідношенням прибутку та витрат [30].

Отже використовуючи вже згадані показники рентабельності проаналізуємо рентабельність НАК «Нафтогаз України».

Показники рентабельності НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	Формула	2016	2017	2018	2019	2020
1	2	3	4	5	6	7
Рентабельність активів за прибутком від звичайної діяльності	1.33	0,04	0,08	0,03	0,13	-0,03
Рентабельність капіталу (активів) за чистим прибутком	1.34	0,05	0,06	0,02	0,10	-0,04
Рентабельність власного капіталу	1.35	0,06	0,09	0,03	0,13	-0,05
Рентабельність виробничих фондів	1.36	0,49	0,58	0,17	0,61	-0,25
Рентабельність реалізованої продукції за прибутком від реалізації	1.37	0,21	0,30	0,11	0,41	0,05
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	1.38	0,16	0,21	0,07	0,28	-0,15
Коефіцієнт реінвестування	1.39	0,63	0,25	0,50	0,53	-5,67
Коефіцієнт стійкості економічного зростання	1.40	0,04	0,02	0,02	0,07	0,32
Період окупності	1.41	22,61	16,25	36,36	10,09	-22,71
Період окупності власного капіталу	1.42	16,88	10,97	29,29	7,60	-17,47

Як можемо спостерігати, динаміка показників рентабельності досить схожа (рис 2.8).

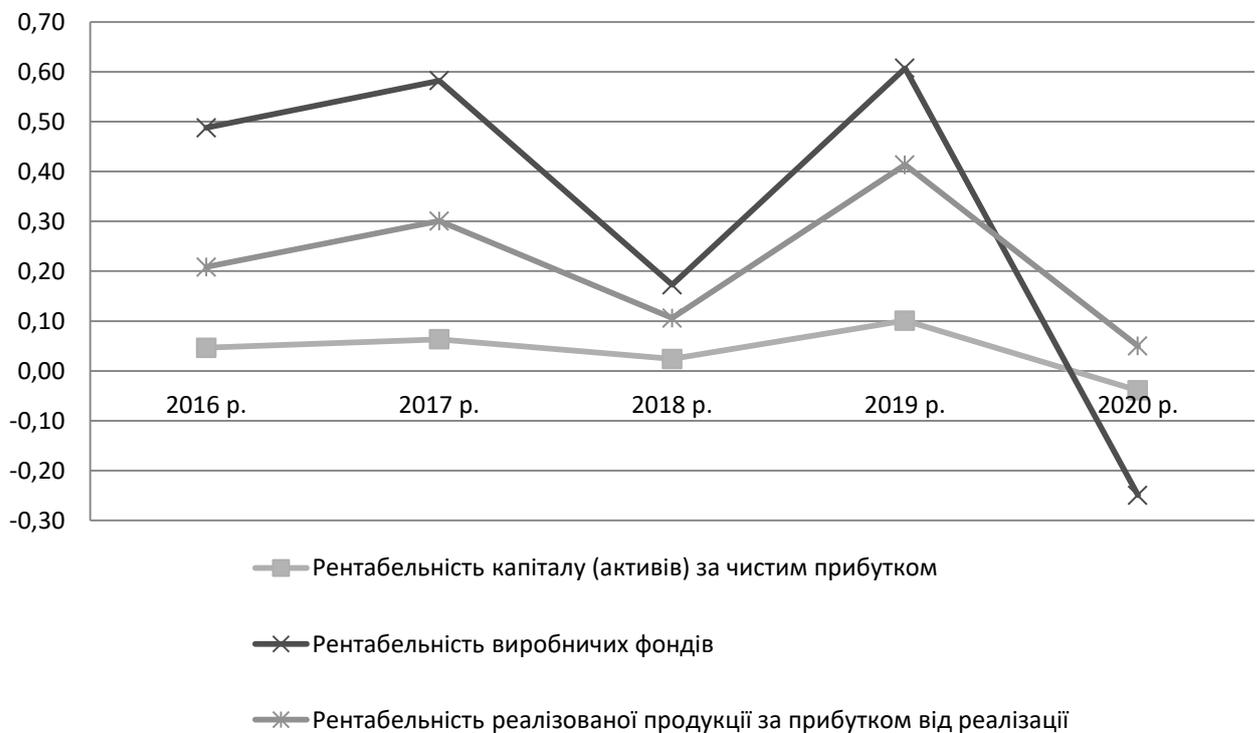

Рис 2.8. Динаміка показників рентабельності НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки.

Таким чином в порівнянні з 2016 роком дані показники зростають, потім в 2018 році вони значно зменшуються та знаходяться нижче рівня 2016 року. В 2019 році показники рентабельності є найбільшими. В 2020 році всі коефіцієнти рентабельності мають від'ємні значення, окрім рентабельності реалізованої продукції за прибутком від реалізації, значення якої становить 0,05. Таким чином можемо говорити що підприємство має досить низькі показники рентабельності, а в 2020 році не є рентабельним.

Коефіцієнт реінвестування свідчить, що близько половини отриманих прибутків в період з 2016 по 2019 рік було реінвестовано в досліджуваний суб'єкт господарювання. В 2020 році даний коефіцієнт мав від'ємне значення та становив -5,67, що свідчить про значні фінансові проблеми.

При цьому коефіцієнт стійкості економічного зростання за весь період значно зріс, так в 2016 році він становив 0,04, а в 2020 році він зріс до 0,32, що є позитивною динамікою даного показника.

Періоди окупності також мають схожу динаміку (рис 2.9)

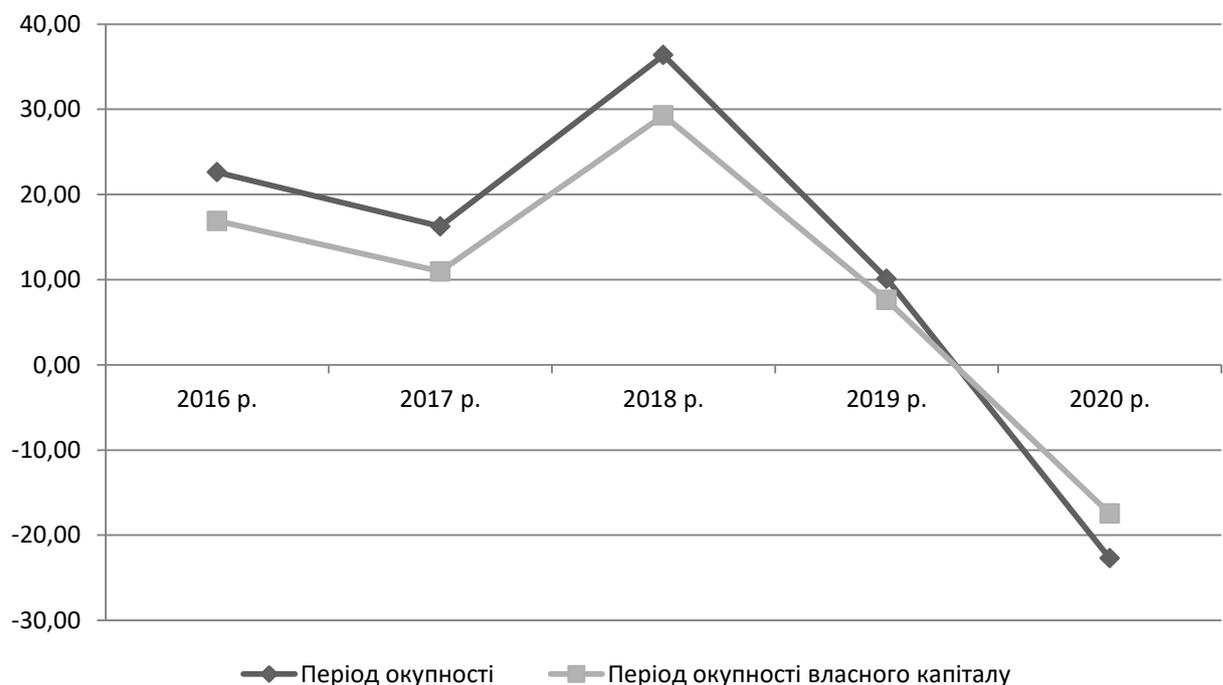

Рис 2.9. Динаміка окупності НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Так за 2016-2020 роки дані показники значно зменшились, а в 2020 році мають від'ємні значення. Отримані результати пов'язані із отриманими збитками в 2020 році.

Загалом всі показники рентабельності за досліджуваний період мають тенденцію до зменшення, що є негативним результатом. Можемо говорити, що НАК «Нафтогаз України» має низьку рентабельність, а в 2020 році взагалі не рентабельним.

2.4. Оцінка фінансової стійкості акціонерного товариства

Фінансова стійкість є досить важливим показником при здійсненні аналізу діяльності суб'єкта господарювання. Для здійснення даного аналізу необхідно розрахувати показники фінансової стійкості та визначимо вірогідність банкрутства. Розпочнемо з розрахунку показників фінансової стійкості для НАК «Нафтогаз України» (табл 2.8).

Таблиця 2.8

Показники фінансової стійкості НАК «Нафтогаз України»
за 2016-2020 роки

Показник	Формула	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
1	2	3	4	5	6	7
Власний оборотний капітал, тис.грн	1.20	-12190180	8945149	57153567	103135844	47255300
Коефіцієнт забезпечення оборотних активів власним оборотним капіталом	1.21	-0,09	0,04	0,37	0,45	0,33
Маневреність робочого капіталу	1.22	-	-	-	-	-
Маневреність власного оборотного капіталу	1.23	-1,45	2,07	0,19	0,74	0,72
Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом	1.24	-0,21	0,12	0,70	1,24	0,79
Коефіцієнт покриття запасів	1.25	1,84	2,72	1,74	2,19	1,46

1	2	3	4	5	6	7
Коефіцієнт фінансової автономії	1.26	0,75	0,68	0,81	0,75	0,77
Коефіцієнт фінансової залежності	1.27	0,25	0,32	0,19	0,25	0,23
Коефіцієнт маневреності власного оборотного капіталу	1.28	-0,03	0,02	0,14	0,27	0,15
Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	1.29	0,25	0,32	0,19	0,25	0,23
Коефіцієнт фінансової стабільності	1.30	2,95	2,08	4,14	3,06	3,33
Показник фінансового левериджу	1.31	0,07	0,03	0,03	0,12	0,17
Коефіцієнт фінансової стійкості	1.32	0,80	0,70	0,83	0,85	0,90

Власний оборотний капітал за аналізований період збільшивсь на 59445480 тис.грн (рис 2.10). Але в 2020 році його сума зменшилась на 55880544 тис.грн в порівнянні з 2019 роком та становила 47255300 тис.грн. Таким чином збільшення за весь період суми власного оборотного капіталу свідчить про покращення фінансової стійкості.

Рис 2.10. Динаміка зміни власного оборотного капіталу НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

До 2018 року підприємство мало менші за нормативне значення коефіцієнту забезпечення оборотних активів власними коштами, а саме -0,09 в 2016 році та 0,04 в 2017 році. В 2018 році даний показник становив 0,37, тобто зріс на 0,33. Саме з 2018 року НАК «Нафтогаз України» мала можливість проводити свою діяльність без доступу до позикових коштів. В 2019 році даний показник зростає на 0,08 та становить 0,45, а в 2020 році спостерігаємо зменшення даного коефіцієнту до 0,33, що також є досить добрим результатом.

Маневреність власного оборотного капіталу спочатку зростає. Так в 2016 році даний коефіцієнт становив -1,45, в 2017 році даний коефіцієнт зростає до 2,07. В 2018 році даний показник зменшується, що є негативним результатом та становить 0,19, але в 2019 та 2020 роках він зростає до 0,74. Тобто підприємство покращило маневреності власного оборотного капіталу.

Коефіцієнт забезпечення власним оборотним капіталом запасів в 2016 році мав від'ємне значення, а саме -0,21, а в 2017 році зростає до 0,12. Дані значення є меншими за нормативне. В період з 2018 по 2020 роки значення даного коефіцієнту є вищими за нормативне значення, так в 2018 році він становив 0,7, в 2019 році зростає до 1,24, а в 2020 становить 0,79. Загалом за весь період даний показник зріс, що свідчить про підвищення стійкості та зменшення залежності від короткострокових джерел фінансування.

Коефіцієнт покриття запасів має нестабільну динаміку протягом 2016-2020 років. Так в 2017 році даний показник зростає на 0,88 та становить 2,72. В 2018 році зменшується до 1,74, а потім в 2019 році зростає до 2,19. В 2020 році він становив 1,46, що є найменшим результатом за весь аналізований період.

Згідно коефіцієнту фінансової автономії та фінансової залежності НАК «Нафтогаз України» дещо зменшила розміри позикового капіталу за весь період (рис 2.11). За весь аналізований період коефіцієнт фінансової автономії дещо перевищує нормативне значення. Таким чином найменше

значення даного коефіцієнту було в 2017 році, а саме 0,68, а найбільше в 2018 році та становило 0,81. В 2020 році даний коефіцієнт становить 0,77.

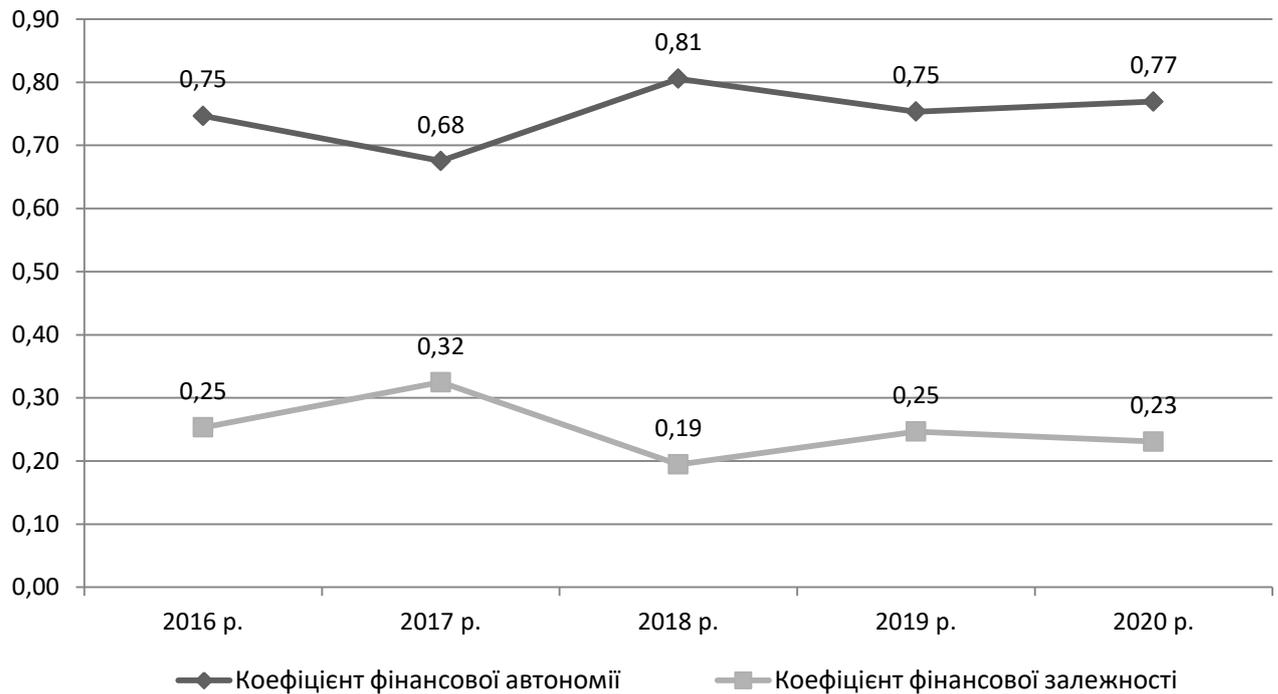

Рис 2.11. Динаміка коефіцієнта фінансової автономії та залежності

Можемо говорити що НАК «Нафтогаз України» згідно коефіцієнту фінансової автономії та фінансової залежності має можливість додатково залучити позиковий капітал для свого подальшого розвитку.

Згідно отриманим результатам коефіцієнту фінансової стабільності можемо говорити про не повне використання наявних ресурсів. Даний показник в 2017 році зменшується на 0,87 в порівнянні з 2016 роком та становить 2,08. Потім даний показник зріс в 2018 році на 2,06, а в 2019 році зменшується на 1,08. В 2020 році він становить 3,33.

Коефіцієнт фінансового левериджу зменшується в 2017 році до 0,03 та в 2018 році знаходиться на цьому ж рівні, що є позитивним результатом та вказує на малу залежність від довгострокових зобов'язань. В 2019 та 2020 роках даний показник зростає. Так в 2018 році він зріс на 0,09 та становить 0,12, а в 2020 році він зростає до 0,17. Зростання даного показника є негативною динамікою.

Фінансова стабільність підприємства збільшилась на 0,1 за досліджуваний період. Так в 2016 році значення даного показника становило 0,8, а в 2020 0,9. Найменше значення було в 2017 році, а саме 0,7. Таким чином за 2016-2020 роки даний показник має нормативне значення, що є добрим результатом.

Таким чином проаналізувавши отримані результати можемо говорити про малу залежність НАК «Нафтогаз України» від залученого капіталу та середню фінансову стійкість, в зв'язку з погіршенням деяких показників в 2020 році.

Визначимо вірогідність банкрутства НАК «Нафтогаз України» за згаданими раніше моделями, а саме використовуючи двофакторну модель, модель Альтмана, модель Спрінгейта, модель Таффлера, модель Терещенка та модель Ліса.

Розпочнемо з двофакторної моделі, згідно якої при від'ємному значенні індексу Z суб'єкт господарювання не має ризику збанкрутувати, а значення рівні 0 навпаки говорять про 50% ймовірність банкрутства і зростає із збільшенням даного індексу [31].

Дана модель має наступний вигляд:

$$Z = -0,3877 - 1,0736 X1 + 0,0579 X2 \quad (2.2)$$

$$X1 = \frac{A1+A2}{П1+П2} \quad (2.3)$$

$$X2 = \frac{p.ф1 \ 1595+1695}{p.ф1 \ 1900} \quad (2.4)$$

Де $X1$ – коефіцієнт поточної ліквідності;

$X2$ – частка позикових коштів у валюті балансу.

Розрахуємо дані показники, отримані результати занесемо до таблиці 2.9.

Розрахунок вірогідності банкрутства за двофакторною моделлю для
НАК «Нафтогаз України»

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	0,66	0,40	0,81	1,84	2,04
X2	0,25	0,32	0,19	0,25	0,23
Z	-1,08	-0,80	-1,25	-2,35	-2,56

Отже згідно даної моделі за 2016-2020 роки НАК «Нафтогаз України» не мало ризику збанкрутувати, а в 2020 році має найкраще значення даного показника, а саме -2,56, при цьому найгірше значення було в 2017 році, а саме -0,8. Загалом даний показник з роками зменшується (рис 2.12), що є позитивним результатом.

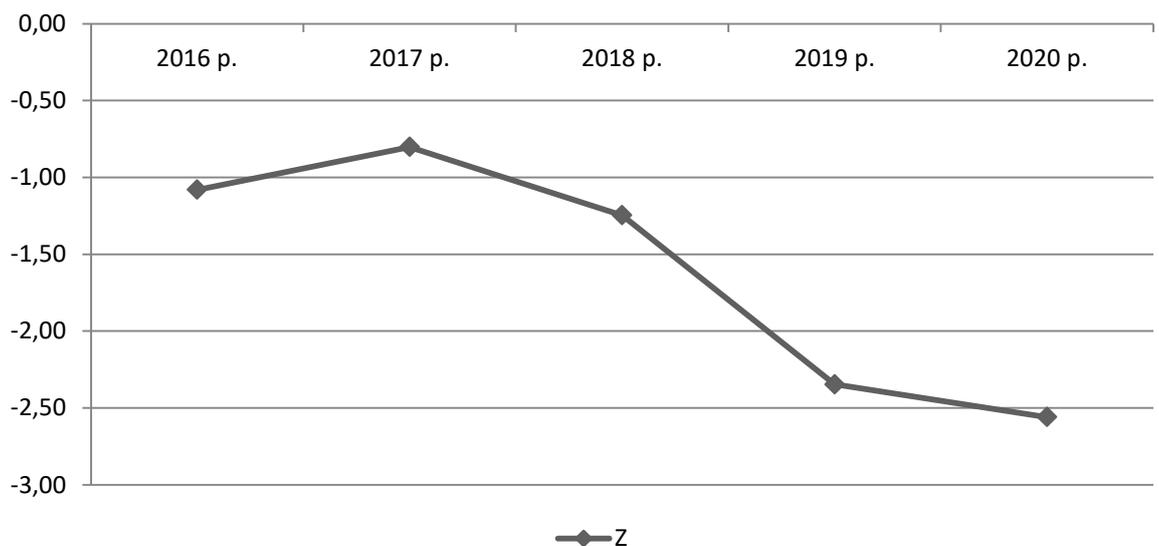

Рис 2.12. Динаміка змін індексу Z двофакторної моделі прогнозування банкрутства для НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

В моделі Е. Альтмана використовуються 5 коефіцієнтів для визначення інтегрального показника рівня загрози банкрутства. Дана модель призначена для прогнозування банкрутства таких акціонерних товариств, акції яких котируються на ринку [32].

Модель має наступний вигляд:

$$Z = 1,2 \cdot X1 + 1,4 \cdot X2 + 3,3 \cdot X3 + 0,6 \cdot X4 + 0,99 \cdot X5 \quad (2.5)$$

$$X1 = \frac{p.ф1 \ 1495 - 1095}{p.ф1 \ 1300} \quad (2.6)$$

$$X2 = \frac{p.ф2 \ 2350}{p.ф1 \ 1900} \quad (2.7)$$

$$X3 = \frac{p.ф2 \ 2190}{p.ф1 \ 1900} \quad (2.8)$$

$$X4 = \frac{p.ф1 \ 1495}{p.ф1 \ 1595 + 1695} \quad (2.9)$$

$$X5 = \frac{p.ф2 \ 2000}{p.ф1 \ 1300} \quad (2.10)$$

При цьому, якщо значення індексу Z є меншими за 1,81, то ризик банкрутства становить від 80% до 100%. При значеннях в межах від 1,81 до 2,77 ймовірність банкрутства становить від 35% до 50%. Якщо індекс Z знаходиться в межах від 2,7 до 2,99 ймовірність банкрутства становить від 15% до 20%. При значеннях що більші за 2,99 ймовірність банкрутства відсутня.

Відповідно до даних формул розрахуємо вірогідність банкрутства для НАК «Нафтогаз України».

Таблиця 2.10

Розрахунок вірогідності банкрутства за моделлю Е. Альтмана
НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	-0,02	0,01	0,12	0,20	0,12
X2	0,04	0,06	0,03	0,10	-0,04
X3	0,06	0,09	0,04	0,14	0,01
X4	2,95	2,08	4,14	3,06	3,33
X5	0,27	0,29	0,41	0,35	0,30
Z	2,26	1,93	3,21	3,04	2,42

Отже згідно отриманих результатів можемо говорити, що в 2016 році НАК «Нафтогаз України» мав середню ймовірність банкрутства, оскільки значення індексу Z становили 2,26. В 2017 році даний показник дещо зменшивсь, та становив 1,93, що також свідчить про середній рівень ризику.

В 2018 та 2019 роках значення даного індексу становили 3,21 та 3,04, що свідчить про відсутність ризику банкрутства. В 2020 році суб'єкт господарювання знову має середній рівень ризику банкрутства, оскільки індекс банкрутства за моделлю Е. Альтмана становить 2,42.

Модель Спрінгейта здійснюється за допомогою обрахунку чотирьох коефіцієнтів та має наступний вигляд:

$$Z = 1,03 \cdot X1 + 3,07 \cdot X2 + 0,66 \cdot X3 + 0,4 \cdot X4 \quad (2.11)$$

$$X1 = \frac{\text{р.ф}1 \ 1495 - 1095}{\text{р.ф}1 \ 1300} \quad (2.12)$$

$$X2 = \frac{\text{р.ф}2 \ 2190}{\text{р.ф}1 \ 1300} \quad (2.13)$$

$$X3 = \frac{\text{р.ф}2 \ 2190}{\text{р.ф}1 \ 1695} \quad (2.14)$$

$$X4 = \frac{\text{р.ф}2 \ 2000}{\text{р.ф}1 \ 1300} \quad (2.15)$$

При значеннях Z , що є меншими за 0,862 суб'єкт господарювання вважається банкрутом [33].

Розрахуємо ймовірність банкрутства за даною моделлю для НАК «Нафтогаз України».

Так відповідно до отриманих результатів за весь аналізований період досліджуваній суб'єкт господарювання не мав ризику збанкрутувати, при цьому найкращі значення коефіцієнту спостерігаємо в 2019 році, а саме 2,38. Найгірший результат маємо в 2020 році, а саме 1,09.

Розрахунок вірогідності банкрутства за моделлю Спрінгейта
НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	-0,02	0,01	0,12	0,20	0,12
X2	0,06	0,09	0,04	0,14	0,01
X3	0,28	0,29	0,25	0,93	0,15
X4	0,27	0,29	0,41	0,35	0,30
Z	1,20	1,36	1,33	2,38	1,09

Наступним для аналізу буде модель Таффлера, яка розраховується із застосуванням чотирьох коефіцієнтів [34].

Вона має наступний вигляд:

$$Z = 0,53 \cdot X1 + 0,13 X2 + 0,18 X3 + 0,16 X4 \quad (2.16)$$

$$X1 = \frac{\text{р.ф 2 2090}}{\text{р.ф 1 1695}} \quad (2.17)$$

$$X2 = \frac{\text{р.ф 1 1195}}{\text{р.ф 1 1595} + 1695} \quad (2.18)$$

$$X3 = \frac{\text{р.ф 1 1695}}{\text{р.ф 1 1300}} \quad (2.19)$$

$$X4 = \frac{\text{р.ф 2 2000}}{\text{р.ф 1 1300}} \quad (2.20)$$

Відповідно до цієї моделі, якщо значення індексу Z більше за 0,3, то ймовірність банкрутства є низькою. Якщо його значення знаходиться в межах від 0,2 до 0,3, ймовірність є ризик банкрутства. При значеннях індексу,, що менші за 0,2 ймовірність банкрутства досить висока.

Розрахуємо можливість банкрутства НАК «Нафтогаз України» за даною моделлю.

Розрахунок вірогідності банкрутства за моделлю Таффлера
НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	0,37	0,21	0,55	0,39	-0,02
X2	0,92	1,04	1,59	1,82	1,50
X3	0,20	0,30	0,17	0,15	0,10
X4	0,27	0,29	0,41	0,35	0,30
Z	0,40	0,35	0,60	0,53	0,25

Отже за 2016-2019 роки НАК «Нафтогаз України» не має ризиків збанкрутувати, а в 2020 році з'являється ймовірність банкрутства, але не значна.

Для обрахунку ймовірності банкрутства за моделлю Терещенка використовується шість коефіцієнтів, а сама модель має наступний вигляд:

$$Z = 1,5 \cdot X1 + 0,08 X2 + 10 X3 + 5 X4 + 0,3 X5 + 0,1 X6 \quad (2.21)$$

$$X1 = \frac{\text{р.ф 2 2000}}{\text{р.ф 1 1695}} \quad (2.22)$$

$$X2 = \frac{\text{р.ф 1 1900}}{\text{р.ф 1 1695}} \quad (2.23)$$

$$X3 = \frac{\text{р.ф 2 2350}}{\text{р.ф.1 1900}} \quad (2.24)$$

$$X4 = \frac{\text{р.ф 2 2350}}{\text{р.ф2 2000}} \quad (2.25)$$

$$X5 = \frac{\text{р.ф 1 1100}}{\text{р.ф2 2000}} \quad (2.26)$$

$$X6 = \frac{\text{р.ф 2 2000}}{\text{р.ф 1 1900}} \quad (2.27)$$

При значеннях індексу Z, що знаходяться в межах від 0 до 1 ймовірність банкрутства висока, при значеннях від 1 до 2 вважається що фінансова стійкість порушена, а при значеннях що більші за 2 ризик банкрутства відсутня.

Розрахуємо дані показники, а також сам індекс Z за моделлю

Терещенка для НАК «Нафтогаз України» [35].

Таблиця 2.13

Розрахунок вірогідності банкрутства за моделлю Терещенка
НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	1,33	0,97	2,40	2,25	3,03
X2	4,93	3,31	5,79	6,46	10,24
X3	0,04	0,06	0,03	0,10	-0,04
X4	0,16	0,21	0,07	0,28	-0,15
X5	0,37	0,40	0,40	0,47	0,49
X6	0,27	0,29	0,41	0,35	0,30
Z	3,79	3,53	4,83	6,49	4,36

Протягом досліджуваного періоду НАК «Нафтогаз України» не має ризиків збанкрутувати, оскільки значення індексу Z є більшими за 2. Найменше значення даного індексу було в 2017 році, а саме 3,53. Найбільше значення 6,49, а відповідно найкращий фінансовий стан за моделлю Терещенка спостерігаємо в 2019 році.

Модель Ліса використовує для розрахунку чотири коефіцієнти та враховує такі показники як ліквідність, рентабельність та фінансова незалежність. Має наступний вигляд:

$$Z = 0,063 \cdot X1 + 0,092 X2 + 0,057 X3 + 0,001 X4 \quad (2.28)$$

$$X1 = \frac{\text{р.ф1 1495} - 1095}{\text{р.ф1 1300}} \quad (2.29)$$

$$X2 = \frac{\text{р.ф2 2190}}{\text{р.ф1 1300}} \quad (2.30)$$

$$X3 = \frac{\text{р.ф1 1420}}{\text{р.ф1 1300}} \quad (2.31)$$

$$X4 = \frac{\text{р.ф1 1495}}{\text{р.ф1 1595} + 1695} \quad (2.32)$$

При цьому, якщо значення індексу Z менше за 0,037, то ризик банкрутства високий [36].

Розрахуємо даний індекс для НАК «Нафтогаз України».

Таблиця 2.14

Розрахунок вірогідності банкрутства за моделлю Ліса
НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Показник	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
X1	-0,020	0,014	0,115	0,202	0,116
X2	0,056	0,088	0,044	0,144	0,015
X3	-0,115	-0,095	-0,112	-0,057	0,172
X4	2,947	2,080	4,138	3,055	3,334
Z	0,0003	0,006	0,009	0,026	0,022

Отже за моделлю Ліса за 2016-2020 роки існує велика ймовірність банкрутства, оскільки за весь аналізований період значення індексу Z менші за 0,037.

Після здійснення розрахунку ймовірності банкрутства за різними моделями (табл 2.15), можемо говорити, що лише за моделлю Ліса є велика ймовірність банкрутства.

Таблиця 2.15

Результати проведених розрахунків ймовірності банкрутства за різними
моделями для НАК «Нафтогаз України» за 2016-2020 роки

Модель	Рекомендоване значення	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
Двофакторна модель	$Z < 0$	-1,08	-0,80	-1,25	-2,35	-2,56
Модель Альтмана	$Z > 2,99$	2,26	1,93	3,21	3,04	2,42
Модель Спрінггейта	$Z > 0,862$	1,20	1,36	1,33	2,38	1,09
Модель Таффлера	$Z > 0,3$	0,40	0,35	0,60	0,53	0,25
Модель Терещенка	$Z > 2$	3,79	3,53	4,83	6,49	4,36
Модель Ліса	$Z > 0,037$	0,0003	0,006	0,009	0,026	0,022

Загалом за рештою моделей результати досить схожі, ризик банкрутства не значний або відсутній.

НАК «Нафтогаз України» є фінансово стійким, мало залежить від зовнішніх позик. Рентабельність з роками зменшилась, так в 2020 році показники рентабельності є від'ємними. При цьому ліквідність знаходиться на досить високому рівні. Можемо говорити що на досліджуваному суб'єкті господарювання присутні проблеми, але їх наявність можлива за рахунок не лише невірних прийнятих управлінських рішень, а й в зв'язку з рекордно низьким рівнем цін на нафто-газову продукції на світовому ринку, так на початку 2020 році ціна за барель нафти становила 66,12 доларів, а за 4 місяці, тобто в квітні ціна впала до 22,72 доларів за барель.

Також на отримані результати мали вплив як ціна реалізації за одиницю продукції, так і безліч інших як внутрішніх так і зовнішніх факторів. Але оскільки більшість зовнішніх чинників досліджуваній суб'єкт господарювання не має можливості виправити, необхідно більше уваги звернути на внутрішні фактори, які залежать від суб'єкта господарювання.

Загалом можемо говорити про задовільний фінансовий стан на досліджуваному суб'єкті господарювання, але необхідним є покращення показників рентабельності та ділової активності, а також підтримувати наявні рівні ліквідності, які за аналізований період є досить високими.

За весь досліджуваний період спостерігається збільшення доходу, окрім 2020 року, в який суб'єкт господарювання зазнає збитків. Частка собівартості в складі доходу за досліджуваний період становив більше 72% та зростає.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ФІНАНСОВОГО СТАНУ АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА

3.1. Внутрішні та зовнішні чинники впливу на фінансову стійкість НАК «Нафтогаз України»

Хоча поняття стійкості функціонування суб'єкта господарювання досить часто зустрічається в різних джерелах, та все ж вони не здатні в повній мірі охарактеризувати всі фактори, що впливають на економічну стійкість функціонування суб'єкта господарювання.

В зв'язку з цим дослідження факторів зовнішнього та внутрішнього впливу на стійкість нафтогазового підприємства є досить важливими, оскільки врахування даних факторів дає змогу повертатись до стійкого економічного стану та подалі розвивати підприємство.

Для початку розглянемо більш детально фактори зовнішнього середовища, що впливають на нафтогазові підприємства. Фактори зовнішнього середовища поділяються на фактори прямої дії та непрямой дії [49].

Фактори прямої дії відразу впливають на фінансовий та економічний стан суб'єкта господарювання. До таких факторів відносять:

- діяльність органів влади, що спрямована на розвиток нафтогазової сфери;
- сприятлива законодавча база;
- переваги конкурентів та надані постачальниками умови;
- розвиток ринкової інфраструктури.

Фактори непрямой дії мають вплив на економічний стан суб'єкта господарювання за допомогою факторів внутрішнього середовища. До таких відносять:

- науково-технічний прогрес;

- політичні обставини та міжнародні події;
- соціально-культурні обставини.

До факторів внутрішнього середовища відносять такі, що повною мірою залежать від самого суб'єкта господарювання. До таких можна віднести:

- наявність висококваліфікованого персоналу;
- застосування сучасних технологій на виробництві;
- використання сучасних управлінських технологій;
- система маркетингу;
- параметри виробленої продукції;
- ефективність виробництва.

Отже можливо сформувані п'ять груп факторів, три з них є зовнішніми, а саме: ринкові, законодавчі та екологічні. Решта факторів є внутрішніми: технологічні та фінансові [50]. За ознаками впливу дані фактори можуть бути: галузевими, внутрішньогосподарськими, аналітичними та регульованими.

Відповідно до цього дамо характеристику кожній групі факторів за даними ознаками в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Ознаки та фактори впливу на фінансову стійкість підприємства

Фактори Ознака	Ринковий	Екологічний	Фінансовий	Законодавчий	Технологічний
Галузева	Монопольний і олігопольний характер ринку, відсутність ринкової інфраструктури; нестабільність кон'юнктури нафтогазового	Забруднення природного середовища нафтопродуктами	Ступінь інфляції, платоспроможний попит, курси валют, ставки відсотка	Стабільність економіки, відсутність розвинутого і гнучкого податкового законодавства, податковий тягар	Відповідність виробничого потенціалу світовому науково-технічному рівню, відставання процесу сировинної бази
Внутрішньогосподарська	Залежність від цінової політики найбільших підприємств, географічних умов		Залежність від стратегії головної компанії, недостатність інвестиційних ресурсів і ризик інвестицій		Специфіка виробництва і технологічного ланцюжка, зростання витрат на розвідку і освоєння родовищ
Аналітична	Конкурентоспроможність, ринкова капіталізація, операційний прибуток, «якість» виручки	Природоохоронні заходи, платежі за екологію і використання ресурсів	Частка власного капіталу, залучення позикових коштів, «якість» доходів, платоспроможність і прибуток бізнесу	Податкове навантаження	Відповідність виробничого потенціалу світовому науково-технічному рівню, відставання процесів виробництва сировинної бази, специфіка виробництва і технологічного ланцюжка, зростання витрат на розвідку і освоєння родовищ, капіталомісткість, наявність власних оборотних засобів
Регульована	Кредитна політика підприємства, взаємовідносини з кредиторами		Політика управління капіталу, його вартістю і грошовими потоками підприємства		Податкова політика підприємства

Таким чином можемо говорити, що на фінансову стійкість суб'єкта господарювання впливають внутрішні фактори, а також зовнішні, які в свою чергу поділяються на фактори прямого та непрямого впливу. Відповідно до цього доцільно відокремити зовнішню стійкість суб'єкта господарювання, а також внутрішню стійкість. Дана стійкість говорить про можливість суб'єкта господарювання адаптуватись до негативного впливу відповідних факторів, тобто при більшому рівні стійкості підприємства ризик відхилення від очікуваних результатів є меншим [51].

3.2. Запровадження моделювання та прогнозування показників фінансової стійкості для НАК «Нафтогаз України»

Для досягнення фінансової стійкості суб'єкта господарювання необхідно оптимізувати керування основними засобами та оборотними активами, а також джерелами їх забезпечення.

Так як один суб'єкт господарювання не здатний вплинути на зовнішні фактори, оскільки вони є результатом економічних та політичних законів, то для покращення своєї фінансової стійкості необхідно приділяти увагу внутрішнім факторам, оскільки вони залежать від організації роботи суб'єкта господарювання.

Різні автори пропонують власні методи визначення фінансової стійкості, в зв'язку з чим не існує єдиного універсального способу для його визначення. Для вирішення даної проблеми Харченко Ю.А запропонував сформуванню інтегральний показник на основі таксонометричного підходу, оскільки він є самим ефективним інструментом аналізу. Відповідно до даного підходу необхідно здійснити попередні розрахунки перед визначенням узагальнюючого показника на основі зіставлення фактичних показників із еталонним показником [52].

Такий інтегральний показник дає змогу краще оцінити фінансову стійкість суб'єкта господарювання.

Його обчислення розпочинається з стандартизації значень показників фінансової стійкості:

$$Z_i = \frac{x_{ij}}{\tilde{X}_j} \quad (3.1)$$

Де x_{ij} – значення показників фінансової стійкості підприємства;

\tilde{X}_j – середнє значення за кожним показником;

i – кількість періодів дослідження;

j – кількість показників.

Наступним кроком необхідно сформуваи еталон. Необхідно розподілити множину показників на стимулятори, тобто ті що мають позитивний вплив на фінансову стійкість, та дестимулятори – ті що мають негативний вплив. Еталоном є точка:

$$P_0(x_{0j}, \dots, x_{0n}) \quad (3.2)$$

Де $x_{0j} = \max(x_{ij})$ – максимальні значення показника в межах вибраної сукупності величин, якщо показник x_j є стимулятором;

$x_{0j} = \min(x_{ij})$ – мінімальні значення показника в межах вибраної сукупності величин, якщо показник x_j є дестимулятором.

Третім кроком є обрахунок значення узагальнюючого показника:

$$I_i^* = 1 - I_i \quad (3.3)$$

$$I_i = \frac{d_i}{\|d_i\|} \quad (3.4)$$

Де d_i – відстань між точками-показниками, що відображають фінансову стійкість підприємства, та точкою-еталоном, яка розраховується за формулою:

$$d_i = \sqrt{\sum_{j=1}^n (x_{ij} - x_{0j})^2} \quad (3.5)$$

Нормована відстань $\|d_i\|$ визначається за формулою:

$$\|d_i\| = \bar{d} + 2s_d \quad (3.6)$$

Де \bar{d} – середнє значення відстані та розраховується за формулою:

$$\bar{d} = \frac{1}{m} \sum_{i=1}^n d_i \quad (3.7)$$

s_d – середнє квадратичне відхилення відстані, розраховується за формулою:

$$s_d = \sqrt{\frac{1}{m} \sum_{i=1}^n (d_i - \bar{d})^2} \quad (3.8)$$

Відповідно до даної моделі рівень фінансової стійкості може бути:

- критичний, при значеннях від 0 до 0,25;
- низьким, при значеннях від 0,25 до 0,5;
- середнім, при значеннях від 0,5 до 0,75;
- високим, при значеннях від 0,75 до 1.

Отже наведений алгоритм моделювання та прогнозування фінансової стійкості можливо запровадити в діяльності НАК «Нафтогаз України», в зв'язку з чим можливо буде в майбутньому формувати стратегічні плани діяльності з огляду на поставлену мету – забезпечення належного рівня фінансової стійкості.

3.3 Основні заходи щодо зміцнення фінансового стану

Після аналізу фінансового стану суб'єкта господарювання виявляються слабкі та сильні сторони підприємства, а також фактори, що вплинули на покращення чи погіршення фінансового стану. В залежності від отриманих результатів необхідно розробити план для подальшого управління суб'єктом господарювання для покращення фінансових результатів в майбутньому.

До головних методів покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз України» можна віднести збільшення вхідних, а також зменшення вихідних грошових потоків.

Підвищення суми вхідних грошових потоків для аналізованого суб'єкта господарювання можливе з допомогою:

- збільшення суми виручки від реалізації продукції та послуг;
- продажу частини основних фондів;
- рефінансування дебіторської заборгованості.

В свою чергу, щоб збільшити дохід від реалізації продукції чи послуг, можливо скористатись наступними способами:

- збільшити обсяги реалізації продукції чи послуг;
- збільшити ціну за одиницю продукції чи послуги що реалізується;

Для зменшення суми вихідних грошових потоків можна скористатись наступними способами:

- зниженням собівартості реалізованої продукції чи послуг;
- зниження рівня витрат, що покриваються за рахунок прибутку [37].

В свою чергу для зниження собівартості продукції в НАК «Нафтогаз України» необхідно економити всі види ресурсів, що використовуються під час виробництва нафтогазової продукції. Для зменшення трудомісткості продукції та збільшення продуктивності праці необхідно автоматизувати процес виробництва, використовувати високопродуктивні технології та

замінити вже застарілі основних фондів на нові. Також важливим є контроль якості сировини, що використовується у виробництві [38].

Для покращення рівня рентабельності, показники якого в за останні два роки в НАК «Нафтогаз України» зменшуються, доцільно збільшити обсяг реалізації, хоча даний метод не завжди має позитивний вплив. Також для підвищення рівня рентабельності Чигріна К.О. пропонує скористатись такими способами як:

- зосередити виробництво на високорентабельній продукції, а також зняття з виробництва найменш рентабельної продукції;
- застосування сучасних технологій у процес виробництва;
- розробка ефективної реклами;
- правильна організація руху сировини та матеріалів;
- підвищення ефективності праці;
- контроль рівня фізичного та морального зносу основних засобів;
- створення тактики та стратегії забезпечення рентабельності [39].

Для підвищення рівня фінансової стійкості НАК «Нафтогаз України» необхідно виконати такі дії:

- оптимізувати рух фінансових ресурсів;
- регулювати фінансові відносини;
- розробити фінансової стратегії, а також проекти перспективних та поточних фінансових планів;
- розрахувати прогностні значення реалізації продукції;
- визначити джерела фінансування;
- координувати фінансові підрозділи [40].

Для оптимізації рівня ліквідності необхідно скористатись оперативним механізмом фінансової стабілізації, тобто застосувати систему заходів, що спрямована на зменшення фінансових зобов'язань та збільшення грошових активів [38].

Для покращення показників ліквідності та платоспроможності НАК «Нафтогаз України», можна скористатись наступними методами:

- зменшення собівартості реалізованої продукції, а також зменшення решти витрат разом із збільшенням виручки;
- продаж низькорентабельних структурних підрозділів та об'єктів основних фондів;
- здача в оренду основних фондів;
- проведення реструктуризації активів;
- забезпечення постійної та безперебійної роботи [41].

Для підвищення показників ділової активності, які за аналізований період на НАК «Нафтогаз України» зменшились, необхідно:

- прискорити обертання ресурсів та скоротити період їх обороту для підвищення ефективності діяльності;
- збільшити число обертів за рахунок скорочення періоду виробництва, для чого необхідно вдосконалити технології виробництва;
- використовувати наявні ресурси більш ефективно та раціонально;
- підвищити продуктивність праці (за рахунок видання премій та створення кращих умов праці);
- покращення структури матеріаломісткості виробництва;
- збільшити розмір основних фондів [42].

Крім того для покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз України» важливо мобілізувати внутрішні резерви які складаються з явних та прихованих резервів.

Приховані резерви – це частина власного капіталу, що не відображена в балансі [43].

Явні резерви – це резерви, що легко виявити за допомогою інформації з бухгалтерського обліку [44].

Під мобілізацією резервів розуміють:

- проведення реструктуризації активів суб'єкта господарювання;
- здійснення сукупності заходів, що пов'язані із зміною структури активів;

– перетворення в грошову форму матеріальних та фінансових активів [45].

Для реструктуризації активів використовуються такі заходи:

- 1) мобілізація прихованих резервів;
- 2) використання зворотного лізингу (лізингова фірма придбає у власника основні фонди, які потім здає йому в оренду [46]);
- 3) оптимізація структури розміщення оборотного капіталу;
- 4) рефінансування дебіторсько заборгованості, тобто перетворення дебіторської заборгованості в інші ліквідні форми активи: грошові кошти чи короткострокові фінансові вкладення [38].

Беручи до уваги фінансовий стан в умовах фінансової кризи та необхідність стабілізації фінансової стійкості на НАК «Нафтогаз України» необхідно вжити наступні заходи:

- усунути зовнішні фактори банкрутства;
- удосконалити поточний календар фінансового документу, у якому відображається грошовий обіг підприємства;
- регулювання рівня незавершеного виробництва;
- переведення низькооборотних активів до високооборотних;
- створення стабільної фінансової бази, забезпечення стійкого фінансового стану у довгостроковій перспективі [40].

Крім покращення проблемних аспектів в фінансовому стані НАК «Нафтогаз України», необхідним є також підтримувати власну економічну стійкість. Для цих цілей можна використовувати наступну систему дій:

- постійний моніторинг як зовнішній так і внутрішній стан суб'єкта господарювання;
- розробка та впровадження заходів щодо зменшення зовнішньої вразливості суб'єкта господарювання;
- розробка та впровадження планів для можливих критичних ситуацій;

– координація дій всіх учасників та контроль за виконанням заходів та їх результативністю [40].

Особливу увагу необхідно звернути на прогнозування та моніторинг, так як грамотність керівництва у контролі відповідно до отриманої інформації за виробництвом, а також кваліфікованість та організованість у введенні господарської та фінансової діяльності, слідкування за динамікою економічного стану призведе до збільшення прибутковості НАК «Нафтогаз України» [47].

Відповідно до отриманих результатів отриманих в процесі дослідження фінансового стану для покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз України» можливо також використати такі методи покращення фінансового стану.

- 1) Нарощувати обсяги виробництва і реалізації продукції.
- 2) Здійснити заходи, що дадуть змогу підвищити продуктивності праці своїх працівників.
- 3) Зменшити рівень витрат на виробництві продукції та ввести в управлінні НАК «Нафтогаз України» сучасні методи керування їх витратами.
- 4) Кваліфіковане здійснення цінової політики, оскільки на ринку діють переважно вільні (договірні) ціни.
- 5) Грамотне побудування договірних відносин з постачальниками, посередниками, покупцями.
- 6) Удосконалити якість продукції з середнім рівнем рентабельності, а низькорентабельну зняти, або зменшити її кількість.
- 7) Постійно проводити наукові дослідження, аналіз ринку, поведінки споживачів і конкурентів [48].

Також доцільним буде введення в НАК «Нафтогаз України» управлінський звіт, в якому буде розміщуватись інформація щодо строків погашення дебіторської заборгованості, та про затримку заборгованості як дебіторської, так і кредиторської заборгованостей, та кожного місяця проводити роботи над виявленими помилками.

ВИСНОВКИ

В процесі виконання даної роботи було досліджено теоретичні аспекти оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання, а також такі показники як: ліквідність, платоспроможність, оборотність капіталу, ділова активність підприємства. Таким чином для поняття «фінансовий стан» було дано наступне визначення: фінансовий стан підприємства – це забезпеченість фінансовими ресурсами для здійснення своєї діяльності операційної діяльності, а також можливості фінансової взаємодії з іншими юридичними та фізичними особами, а його оцінка дає можливість з'ясувати на скільки ефективно використовуються фінансові ресурси на даному суб'єкті господарювання, його кредитоспроможність та рівень підприємницького ризику. Комплексний аналіз має чотири етапи:

1. методологічне проведення комплексного аналізу фінансового стану;
2. проведення первинної обробки та узагальнення вхідної фінансової інформації;
3. визначення методики та відбір конкретний методів аналізу;
4. визначення структури та порядку формування цільового інтегрального показника.

Під час аналізу фінансового стану НАК «Нафтогаз України» було здійснено.

1. Аналіз балансу НАК «Нафтогаз України» горизонтальним та вертикальним методами, для визначення його структури та зміни за досліджуваний період;
2. Аналіз показників майнового стану, для з'ясування наявного стану, а також ефективності формування майна НАК «Нафтогаз України».
3. Розрахунок та аналіз показників ділової активності, для з'ясування ефективності використання наявних коштів.

4. Аналіз ліквідності НАК «Нафтогаз України» для виявлення можливості погасити наявні поточні зобов'язання.

5. Аналіз рентабельності, для визначення ефективності діяльності НАК «Нафтогаз України».

6. Аналіз показників фінансової стійкості та ймовірності банкрутства, для з'ясування рівня ризику в довгостроковій перспективі.

Після аналізу структури балансу підприємства, було виявлено, що основну частину активів НАК «Нафтогаз України» сформовано за рахунок необоротних активів, а саме фінансових інвестицій. Так питома вага необоротних активів в 2020 році становить 65,4%, тобто 267271051 тис.грн, а сума довгострокових фінансових інвестицій становить 242695041 тис.грн. З кожним роком сума необоротних активів зменшувалась, так за 2016-2020 роки їх розмір зменшивсь на 192757176 тис.грн.

Основну частину оборотних активів НАК «Нафтогаз України» в 2020 році становлять запаси, а саме 16,3% від загального балансу, а також гроші та їх еквіваленти. Питома вага оборотних активів при цьому становить 34,6%, тобто 141583730 тис.грн. Сума оборотних активів також зменшилась за аналізований період.

Пасив НАК «Нафтогаз України» сформований за рахунок власного капіталу, питома вага якого становить 76,9%, тобто 314526351 тис.грн. Позиковий капітал при цьому становить 23,1% (довгострокові зобов'язання – 13,3%, а поточні зобов'язання – 9,8%). Сума власного капіталу за аналізований період зменшилась на 133311696 тис.грн, довгострокових зобов'язань зросла на 24069685 тис.грн, при цьому поточні зобов'язання зменшились на 81695671 тис.грн.

В 2016 та 2017 роках поточна кредиторська заборгованість є більшою за дебіторську заборгованість. За 2018-2020 роки кредиторська заборгованість менша за дебіторську заборгованість.

Згідно показникам майнового стану НАК «Нафтогаз України», підприємство має досить значний показник зносу основних засобів, а саме

58%. Загалом на досліджуваному суб'єкті господарювання майновий стан є не поганим, але є необхідним оновити основні засоби.

Показники ділової активності НАК «Нафтогаз України» за аналізований період дещо погіршились. Так за останні два роки більшість показників погіршили свої результати, що свідчить про зменшення ефективності роботи.

НАК «Нафтогаз України» має досить високі показники ліквідності, та покращує їх з роками. Так поточна ліквідність в 2020 році становить 3,54, при цьому значення що є більшими за 3 вважаються досить добрим результатом. Швидка ліквідність в 2020 році становить 2,05, що говорить про можливість розраховуватись з короткостроковими зобов'язаннями за рахунок високоліквідних активів. Відношення груп в балансі ліквідності також свідчить про досить високі показники ліквідності НАК «Нафтогаз України».

Показники рентабельності НАК «Нафтогаз України» в 2020 році значно погіршились та мали від'ємні значення, тобто можемо говорити про нерентабельність НАК «Нафтогаз України» в 2020 році, що в першу чергу пов'язано з значним падінням цін на нафтогазову продукцію на світовому ринку того року. Більшість показників мали найкращі значення в 2019 році, при цьому динаміка їх змін не була стабільною.

В зв'язку з складним економічним становищем в 2020 році показники фінансової стійкості НАК «Нафтогаз України» в 2020 році також погіршились, але все ж залишаються на досить доброму рівні. Згідно отриманим результатам сума власного оборотного капіталу зросла до 47255300 тис.грн, що свідчить про покращення фінансової стійкості за аналізований період. НАК «Нафтогаз України» не досить залежить від зовнішніх позик та функціонує переважно за рахунок власного капіталу. Згідно отриманим результатам коефіцієнту фінансової стабільності можемо говорити про не повне використання наявних ресурсів, оскільки отримані результати значно перевищують нормативне значення.

Також відповідно до отриманих результатів під час розрахунку

ймовірності банкрутства за 6 моделями, можемо говорити про відсутність, а за деякими моделями лише малу ймовірність НАК «Нафтогаз України» збанкрутувати. При цьому отримані результати покращились за аналізований період.

На фінансову стійкість НАК «Нафтогаз України» мають вплив як зовнішні так і внутрішні фактори. Найкращим прикладом впливу зовнішніх факторів є зміна цін на світовому ринку на нафтогазову продукцію. До зовнішніх факторів відносяться: ринкові, законодавчі та екологічні фактори. До внутрішніх факторів відносять: технологічні та фінансові.

Оскільки НАК «Нафтогаз України» має проблеми з рентабельністю, доцільним буде:

- збільшити увагу виробництва на найбільш рентабельну продукцію;
- застосовувати сучасні технології у виробництві та оновити застарілі основні засоби на більш нові;
- підвищити ефективність праці;
- створити тактики та стратегії забезпечення рентабельності;
- збільшити ціну на одиницю продукції та зменшити її собівартість.

Також для загального покращення фінансового стану НАК «Нафтогаз України» можливо скористатись такими способами як:

- ввести кредитну політику;
- більш детально контролювати виконання обов'язків дебіторами;
- підтримувати рівень фінансової незалежності.

Отже в результаті проведених досліджень можемо говорити про важливість проведення аналізу фінансового стану суб'єктів господарювання, а також важливості правильного підбору необхідних показників, оскільки це дасть змогу покращити фінансові результати в майбутньому, а також з'ясувати за допомогою яких факторів фінансовий стан покращується, а які навпаки негативно впливають на кінцевий результат.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Коломієць Н.О., Павліченко В.М., Коломієць О.П. Методологічні аспекти оцінки фінансового стану як основи ефективного управління підприємством. Харків, 2017. Вип. 185: *Економічні науки*. С. 223-230.
2. Бланк І.А.. Основи фінансового менеджменту. Ніка-Центр: Ельга, 1999. – Т. 2. – 591 с.
3. Цал-Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз. Київ: Центр учбової літератури, 2008. – 566 с.
4. Методика фінансового аналізу діяльності комерційних організацій / А.Д. Шеремет, Е.В. Негашев. – 2-е вид., переробл. И допов.: ІНФРА-М, 2008. – 208 с.
5. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств/ Коробов М.Я. – 3-тє вид., переробл. І допов. – Київ.: Знання, 2002. – 378 с.
6. Базилінська О.Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика: Київ.: Центр учбової літератури, 2011. – 328 с.
7. Павленко О.І. Вдосконалення механізму оцінки фінансового стану підприємства. *Бізнес- навігатор*. – 2010. – № 2(19). – С. 72–78.
8. Поддєрьогін А.М. Фінанси підприємств: підручник. Київ: КНЕУ, 2001. 460 с.
9. Сороківська М.В., Андрейків Т.Я. Фінанси підприємств: навч.посіб. Львів: Львівської комерційної академії, 2015. 286 с.
10. Грабовецький Б.Є. Економічний аналіз: навч.посіб. Київ.: Центр учбової літератури, 2009. 256 с.
11. Школьник І.О. Боярко І.М., Дейнека О.В. Фінансовий аналіз: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 368 с.
12. Попович П.Я. Економічний аналіз діяльності суб'єктів господарювання: навч.посіб. Тернопіль: Економічна думка, 2001. – 365 с.

13. Мних Є.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч. посіб. Київ: нац. торг.-екон. ун-т. 2008. 513 с.
14. Набатова Ю.О., Чорненко О.С. Шляхи та напрямки поліпшення фінансової діяльності суб'єкта господарювання. *Ефективна економіка*. 2018. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=6679>
15. Богацька Н.М., Галюк О.В. Фінансовий стан підприємства та шляхи його покращення в бізнес-процесах підприємства. *Молодий вчений*. 2013. №2(02). С.12-16.
16. Вудвуд В.В., Козакова І.Ф. Резерви зниження собівартості продукції як один із напрямків підвищення ефективності функціонування підприємства. *Інноваційна економіка*. 2013. №46. С. 100-103.
17. Фінанси підприємств: навчальний посібник / Н. Б. Ярошевич. — К.: Знання, 2012. 341 с.
18. Тігова Т.М., Селіверстова Л.С., Процюк Т.Б. Аналіз фінансової звітності: навч. посібник. Київ: Центр навчальної літератури. 2012. 268с.
19. Пріб К.А., Патица Н.І. Діагностика в системі управління: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2016. 432 с.
20. Скібіцький О.М. Антикризовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2009. 568 с.
21. Єлецьких С.Я., Тельнова Г.В. Фінансова санація та банкрутство підприємств: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2007. 176 с.
22. Про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації. Затвердж. Указом Міністерства фінансів України від 08.02.2001 № 121/5312.
23. Дахно І.І., Бабіч Г.В., Барановська В.М. Зовнішньоекономічний менеджмент: навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 568 с.
24. Кобилецький В. Р., Коефіцієнт фінансової стійкості. *Financial Analysis online*. URL: <https://www.finalon.com/>
25. Шелудько В.М. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. Київ: Знання. 2013. 375 с.

26. Савицкая Г. Аналіз господарської діяльності підприємства Мінськ: Нове знання. 2000. 688 с.
27. Малюта Л.Я. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч.посіб. Тернопіль: ФОП Паляниця В.А.. 2016. 232 с.
28. Статут підприємства «Нафтогаз України» Код ЄДРПОУ 20077720
29. Офіційний сайт НАК «Нафтогаз України». URL: <https://www.naftogaz.com/>
30. Непочатенко О.О., Мельничук Н.Ю. Фінанси підприємств: навч.посіб. Київ: Центр учбової літератури. 2013. 504 с.
31. Петрович Й.М., Прокопишин-Рашкевич Л.М. Економіка і фінанси підприємства: навч.посіб. Львів: Магнолія. 2014. 406 с.
32. Черненко В.А., Шведова Н.Ю. Антикризове управління: навч.посіб. Москва: Юрайт. 2015. 409 с.
33. Слав'юк Р.А. Фінанси підприємств: навч.посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2010. 460с.
34. Красильников С. А. Менеджмент. Управління холдингом : навч.посіб. Москва: Юрайт. 2019. 169 с.
35. Хринюк О.С., Бова В.А. Моделі розрахунку ймовірності банкрутства як метод оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №2.
36. Казакова, Н.А. Фінансовий аналіз: навч.посіб. Люберці: Юрайт. 2016. 470 с.
37. Карпенко Г.В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка держави*. Київ. 2010. № 1. С. 61–62.
38. Рябенко Г. М. Шляхи покращення фінансового стану підприємства. *Інноваційна економіка*. 2012. №7. С. 105-108.
39. Чигріна К. О. Рентабельність підприємства та шляхи її підвищення. *Науковий огляд*. 2015. № 12.
40. Корнева Н.О., Шаповалова І.О. Шляхи покращення фінансового стану підприємств. *Економічні науки*. 2013. №5.1. С. 55-60.

41. Соколова Е.О., Чернявська Г.О. Проблеми управління ліквідністю та платоспроможністю підприємства. *Економіка і управління*. 2016. №35.
42. Ю.В. Тимчишин-Чемерис Ю.В., Гвоздь С.І. Поняття ділової активності підприємства та напрями її підвищення. *Інтернаука*. 2017. №7
43. Терещенко О.О. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Київ: КНЕУ. 2003. 554 с.
44. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: навч.посіб. Київ: Знання. 2007. 668 с.
45. Марцин В.С. Надійність, платоспроможність та фінансова стійкість — основні складові оцінки фінансового стану підприємства. *Економіка, фінанси, право*. Київ. 2009. № 7. С. 26–29.
46. Мозговий О. М., Оболенська Т. Є., Мусієць Т. В. Міжнародні фінанси: навч.посіб. — Київ: КНЕУ. 2005. 557 с.
47. Шарова С.В, Черкасова О.С. Фінансовий стан підприємства та шляхи його вдосконалення. Запорізька державна інженерна академія: *Економічний вісник* . 2018. №5. С. 145-148.
48. Романова, Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2015. № 4.
49. Савчин І.З., Романко О.П. Внутрішнє і зовнішнє середовище впливу на економічну стійкість нафтогазових підприємств. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. № 8. С. 598–602.
50. Савчин І.З. Забезпечення фінансової стійкості нафтогазових підприємств в Україні. *Вісник ОНУ ім. І.І. Мечникова*. 2016. № 3. – С. 86–91.
51. Савинская Е.С. Ризики і стійкість підприємства. Санкт-Петербург.: СПбГУЕФ. 1999. – 99 с.

52. Харченко Ю. А. Моделивання фінансової стійкості промислового підприємства. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету: *Економіка і менеджмент*. 2019. № 36. С. 199-207.

ДОДАТКИ

Додаток А

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство <u>Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” з філіями</u>	за ЄДРПОУ	2016	12	31
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	20077720		
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Публічне акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	8039100000		
Вид економічної діяльності <u>Діяльність головних управлінь</u>	за КВЕД	230		
Середня кількість працівників <u>684</u>		70.10		
Адреса, телефон <u>м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6</u>				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
v				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2016 року

	Форма №1	Код за ДКУД	1801001		
АКТИВ	Код рядка	На кінець звітного періоду	На початок звітного періоду (скориговано, Примітка 3)	На початок попереднього періоду (скориговано, Примітка 3)	Примітки
1	2	3	4	5	6
I. Необоротні активи					
Нематеріальні активи:	1000	143 080	160 217	157 053	
первісна вартість	1001	250 499	233 166	219 723	
накопичена амортизація	1002	(107 419)	(72 949)	(62 670)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	842 895	624 161	623 960	
Основні засоби:	1010	502 842	546 963	319 627	
первісна вартість	1011	579 425	576 072	337 388	
знос	1012	(76 583)	(29 109)	(17 761)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	447 973 804	440 902 081	372 076 283	6
інші фінансові інвестиції	1035	103 257	103 257	103 257	6
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	4 780 607	4 245 709	2 664 924	7
Відстрочені податкові активи	1045	2 630 000	-	-	
Інші необоротні активи	1090	3 051 742	2 434 966	606 792	7
у тому числі передплата з податку на прибуток	1090 (a)	1 317 274	1 317 274	-	
Усього за розділом I	1095	460 028 227	449 017 354	376 551 896	
II. Оборотні активи					
Запаси	1100	59 450 068	48 163 692	22 398 832	8
Поточні біологічні активи	1110	-	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	54 719 178	33 999 240	30 124 651	9
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5 997 601	1 319 799	11 028 061	10
з бюджетом	1135	34 356	27 591	1 345 086	10
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	1 193 093	10
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 100 019	707 251	737 264	10
Поточні фінансові інвестиції	1160	679 771	600 017	394 214	11
Гроші та їх еквіваленти	1165	17 660 966	7 145 542	2 290 364	11
Витрати майбутніх періодів	1170	1 134	132	252 358	
Інші оборотні активи	1190	121 143	51 244	20 819	
Усього за розділом II	1195	139 764 236	92 014 508	68 591 649	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	-	
Баланс	1300	599 792 463	541 031 862	445 143 545	

ПАСИВ	Код рядка	На кінець звітнього періоду	На початок звітнього періоду (скориговано, Примітка 3)	На початок попереднього періоду	При- мітки
1	2	3	4	5	6
I. Власний капітал					
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481	160 450 481	12
у тому числі: внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	29 700 000	29 700 000	104 609 576	12
Капітал у дооцінках	1405	322 676 150	317 158 850	239 554 662	
Додатковий капітал	1410	2 690 237	6 063 926	6 682 315	
Резервний капітал	1415	1 424 224	1 424 224	1 424 224	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(69 103 045)	(85 761 705)	(56 780 317)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	-	
Усього за розділом I	1495	447 838 047	429 035 776	351 331 365	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	22 971 585	34 824 720	26 188 307	13
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	1 487	11 832	
Довгострокові забезпечення	1520	7 345 424	2 754 841	411 423	14
Цільове фінансування	1525	-	-	-	
Усього за розділом II	1595	30 317 009	37 581 048	26 611 562	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення					
Короткострокові кредити банків	1600	25 512 030	15 509 121	16 010 492	13
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	19 388 256	16 779 131	14 917 317	13
товари, роботи, послуги	1615	53 432 850	34 765 443	25 145 919	
розрахунками з бюджетом	1620	3 666 216	1 881 826	2 999 531	
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-	-	
розрахунками зі страхування	1625	1 556	406	376	
розрахунками з оплати праці	1630	15 562	2 904	2 416	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 033 136	1 470 144	3 730 823	15
Поточні забезпечення	1660	14 022 759	16 863	137 371	14
Доходи майбутніх періодів	1665	17 368	19 667	21 967	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 547 674	3 969 533	4 234 406	15
Усього за розділом III	1695	121 637 407	74 415 038	67 200 618	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	-	
Баланс	1900	599 792 463	541 031 862	445 143 545	

Керівник

Handwritten signature of S.O. Konovalov

Коновець С.О.

В.о. головного бухгалтера

Handwritten signature of A.V. Guchuk

Гучук А.В.

Додаток Б

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Підприємство Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” з філіями	2016	12	31
Територія Україна	за ЄДРПОУ 20077720		
Організаційно-правова форма господарювання: Публічне акціонерне товариство	за КОАТУУ 8039100000		
Вид економічної діяльності Діяльність головних управлінь	за КОПФГ 230		
Середня кількість працівників 684	за КВЕД 70.10		
Адреса, телефон м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності			
			v

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року (скориговано, Примітка 3)	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	161 382 827	112 761 671	4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(116 277 398)	(100 227 511)	16
Валовий:				
– прибуток	2090	45 105 429	12 534 160	
– збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	1 200 157	804 857	17
Адміністративні витрати	2130	(1 400 788)	(885 846)	18
Витрати на збут	2150	-	-	
Інші операційні витрати	2180	(11 273 460)	(9 175 811)	19
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
– прибуток	2190	33 631 338	3 277 360	
– збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	2 388 878	-	
Інші фінансові доходи	2220	1 005 647	537 434	
Інші доходи	2240	4 106	9 879	
Фінансові витрати	2250	(8 181 637)	(8 480 039)	21
Втрати від участі в капіталі	2255	-	(6 190 460)	
Інші витрати	2270	(4 949 343)	(16 903 446)	20
Фінансовий результат до оподаткування:				
– прибуток	2290	23 898 989	-	
– збиток	2295	-	(27 749 272)	
Вигода з податку на прибуток	2300	2 630 000	-	22
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
– прибуток	2350	26 528 989	-	
– збиток	2355	-	(27 749 272)	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року (скориговано, Примітка 3)	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	-	251 814	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці**	2410	1 054 050	531 025	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств*	2415	5 487 833	76 649 364	
Інший сукупний дохід*	2445	17 374	10 238	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	6 559 257	77 442 441	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-	
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	6 559 257	77 442 441	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	33 088 246	49 693 169	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року (скориговано, Примітка 3)	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	82 181 190	76 859 881	
Витрати на оплату праці	2505	622 135	359 742	
Відрахування на соціальні заходи	2510	65 600	72 217	
Амортизація	2515	93 307	40 901	
Інші операційні витрати	2520	45 989 414	32 956 427	
Разом	2550	128 951 646	110 289 168	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року (скориговано, Примітка 3)	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	111 965 094	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	111 965 094	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	139,52	(247,84)	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	139,52	(247,84)	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	69,76	-	

* Статі, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статі, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

Керівник

Коновець С.О.

В.о. головного бухгалтера

Гучек А.В.

Додаток В

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2017	12	31
Територія Україна	за КОАТУУ	20077720		
Організаційно-правова форма господарювання: Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	8039100000		
Вид економічної діяльності Діяльність головних управлінь	за КВЕД	230		
Середня кількість працівників 709		70.10		
Адреса, телефон м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
v				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2017 року

Форма №1		1801001		
АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2017 року	31 грудня 2016 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	122 125	143 080	
первісна вартість	1001	258 570	250 499	
накопичена амортизація та знецінення	1002	(136 445)	(107 419)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	543 276	842 895	
Основні засоби:	1010	589 099	502 842	
первісна вартість	1011	780 164	596 638	
знос та знецінення	1012	(191 065)	(93 796)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	413 980 172	447 973 804	6
інші фінансові інвестиції	1035	103 257	103 257	6
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	5 017 854	4 780 607	7
Відстрочені податкові активи	1045	725 546	2 630 000	22
Інші необоротні активи	1090	1 477 497	3 051 742	7
у тому числі передплата з податку на прибуток	1090 (a)	-	1 317 274	
Усього за розділом I	1095	422 558 826	460 028 227	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	74 353 275	59 450 068	8
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	57 474 372	54 719 178	9
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	811 703	5 997 601	10
з бюджетом	1135	22 132	34 356	10
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	1 241 886	1 100 019	10
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	679 771	11
Гроші та їх еквіваленти	1165	18 485 661	17 660 966	11
Витрати майбутніх періодів	1170	389 628	1 134	
Інші оборотні активи	1190	63 609 159	121 143	10
у тому числі заборгованість по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	1190 (a)	57 125 342	-	10, 23
Усього за розділом II	1195	216 387 816	139 764 236	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	638 946 642	599 792 463	

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2017 року	31 грудня 2016 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481	12
у тому числі: внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	29 700 000	12
Капітал у дооцінках	1405	296 420 839	322 676 150	
Додатковий капітал	1410	2 660 010	2 690 237	
Резервний капітал	1415	2 750 674	1 424 224	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(60 478 029)	(69 103 045)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за розділом I	1495	431 503 975	447 838 047	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	14 117 317	22 971 585	13
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-	
Довгострокові забезпечення	1520	135 283	7 345 424	14
Цільове фінансування	1525	-	-	
Усього за розділом II	1595	14 252 600	30 317 009	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	25 484 601	25 512 030	13
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	17 101 897	19 388 256	13
товари, роботи, послуги	1615	47 694 343	53 432 850	
розрахунками з бюджетом	1620	8 794 699	3 666 216	
у тому числі з податку на прибуток	1621	6 798 494	-	
розрахунками зі страхування	1625	356	1 556	
розрахунками з оплати праці	1630	3 780	15 562	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 443 500	1 033 136	15
Поточні забезпечення	1660	31 622 849	14 022 759	14
Доходи майбутніх періодів	1665	217 835	17 368	
Інші поточні зобов'язання	1690	60 826 207	4 547 674	15
у тому числі зобов'язання по Арбітражному провадженню щодо купівлі-продажу газу	1690 (a)	57 125 342	-	15, 23
Усього за розділом III	1695	193 190 067	121 637 407	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
Баланс	1900	638 946 642	599 792 463	

Додаток Г

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ	
Підприємство Національна акціонерна компанія „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2017	12
Територія Україна	за КОАТУУ	20077720	31
Організаційно-правова форма господарювання: Публічне акціонерне товариство	за КОПФГ	8039100000	
Вид економічної діяльності: Діяльність головних управлінь	за КВЕД	230	70.10
Середня кількість працівників 709			
Адреса, телефон м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6			
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)			
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):			
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку			
за міжнародними стандартами фінансової звітності			
		v	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За 2017 рік	За 2016 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	187 927 433	161 382 827	4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(146 639 564)	(116 277 398)	16
Валовий:				
-- прибуток	2090	41 287 869	45 105 429	
-- збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	63 323 549	1 200 157	17
у тому числі доходи, нараховані по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	2120 (a)	57 125 342	-	23
Адміністративні витрати	2130	(1 561 211)	(1 400 788)	18
Витрати на збут	2150	-	-	
Інші операційні витрати	2180	(46 532 479)	(11 273 460)	19
у тому числі витрати, нараховані по Арбітражному провадженню щодо купівлі-продажу газу	2180 (a)	(44 528 046)	-	23
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
-- прибуток	2190	56 517 728	33 631 338	
-- збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	2 467 164	2 388 878	
Інші фінансові доходи	2220	1 089 072	1 005 647	
Інші доходи	2240	5 968	4 106	
Фінансові витрати	2250	(7 364 134)	(8 181 637)	21
Втрати від участі в капіталі	2255	-	-	
Інші витрати	2270	(1 429 352)	(4 949 343)	20
Фінансовий результат до оподаткування:				
-- прибуток	2290	51 286 446	23 898 989	
-- збиток	2295	-	-	
Витрати (вигода) з податку на прибуток	2300	(11 956 294)	2 630 000	22
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
-- прибуток	2350	39 330 152	26 528 989	
-- збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За 2017 рік	За 2016 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	(45 078)	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці**	2410	301 972	1 054 050	
Частка іншого сукупного доходу дочірніх, асоційованих та спільних підприємств*	2415	(26 347 369)	5 487 833	
Інший сукупний дохід*	2445	(92 848)	17 374	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(26 183 323)	6 559 257	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	16 713	-	22
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(26 166 610)	6 559 257	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	13 163 542	33 088 246	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За 2017 рік	За 2016 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	108 752 499	82 181 190	
Витрати на оплату праці	2505	724 469	622 135	
Відрахування на соціальні заходи	2510	67 483	65 600	
Амортизація	2515	67 806	93 307	
Інші операційні витрати	2520	85 120 997	45 989 414	
Разом	2550	194 733 254	128 951 646	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За 2017 рік	За 2016 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	190 150 481	
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	190 150 481	
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	206,84	139,52	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	206,84	139,52	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	155,13	69,76	

* Статі, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статі, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

Додаток Д

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство НАК „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2018	12	31
Територія Україна	за КОАТУУ	20077720		
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ	8039100000		
Вид економічної діяльності: Діяльність головних управлінь	за КВЕД	230		
Середня кількість працівників: 876		70.10		
Адреса, телефон: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака				
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):				
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку				
за міжнародними стандартами фінансової звітності				
v				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2018 року

Форма №1				1801001
АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року	Примітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	105 333	122 125	
первісна вартість	1001	213 344	258 570	
накопичена амортизація та знецінення	1002	(108 011)	(136 445)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	542 957	543 276	
Основні засоби:	1010	568 113	589 099	
первісна вартість	1011	816 454	780 164	
знос та знецінення	1012	(248 341)	(191 065)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	333 360 222	414 004 221	5
інші фінансові інвестиції	1035	103 257	103 257	5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 548 819	5 017 854	6
Відстрочені податкові активи	1045	2 994 141	725 546	20
Інші необоротні активи	1090	307 927	1 477 497	6
Усього за розділом I	1095	341 530 769	422 582 875	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	81 992 435	74 353 275	7
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	56 270 681	57 474 372	8
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	1 139 759	811 703	9
з бюджетом	1135	21 905	22 132	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	959 792	1 241 886	9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	10 844 203	18 485 661	22
Витрати майбутніх періодів	1170	259 719	389 628	
Інші оборотні активи	1190	2 006 411	63 609 159	9
у тому числі заборгованість по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	1190 (a)	-	57 125 342	9, 21
Усього за розділом II	1195	153 494 905	216 387 816	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	495 025 674	638 970 691	

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2018 року	31 грудня 2017 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481	10
Капітал у дооцінках	1405	256 739 107	296 420 839	
Додатковий капітал	1410	2 656 977	2 660 010	
Резервний капітал	1415	4 717 181	2 750 674	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(55 579 410)	(60 453 980)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за розділом I	1495	398 684 336	431 528 024	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	10 707 317	14 117 317	11
Інші довгострокові зобов'язання	1515	-	-	
Довгострокові забезпечення	1520	186 125	135 283	12
Цільове фінансування	1525	-	-	
Усього за розділом II	1595	10 893 442	14 252 600	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	19 806 962	25 484 601	11
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	18 208 220	17 101 897	11
товари, роботи, послуги	1615	22 181 826	47 694 343	
розрахунками з бюджетом	1620	2 631 691	8 794 699	
у тому числі з податку на прибуток	1621	2 530 011	6 798 494	
розрахунками зі страхування	1625	338	356	
розрахунками з оплати праці	1630	4 336	3 780	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 071 576	1 443 500	13
Поточні забезпечення	1660	17 268 762	31 622 849	12
Доходи майбутніх періодів	1665	211 401	217 835	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 062 784	60 826 207	13
у тому числі зобов'язання по Арбітражному провадженню щодо купівлі-продажу газу	1690 (а)	-	57 125 342	13, 21
Усього за розділом III	1695	85 447 896	193 190 067	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
Баланс	1900	495 025 674	638 970 691	

Додаток Е

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство НАК „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2018 12 31 20077720
Територія Україна	за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності	Діяльність головних управлінь за КВЕД	70.10
Середня кількість працівників 876		
Адреса, телефон м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		
		v

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За 2018 рік	За 2017 рік	При-мітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	204 938 122	187 927 433	3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(158 900 569)	(146 639 564)	14
Валовий:				
-- прибуток	2090	46 037 553	41 287 869	
-- збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	1 294 079	63 323 549	15
у тому числі доходи, нараховані по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	2120 (a)	-	57 125 342	21
Адміністративні витрати	2130	(3 666 042)	(1 561 211)	16
Витрати на збут	2150	-	-	
Інші операційні витрати	2180	(21 933 631)	(46 532 479)	17
у тому числі витрати, нараховані по Арбітражному провадженню щодо купівлі-продажу газу	2180 (a)	-	(44 528 046)	21
Фінансовий результат від операційної діяльності:				
-- прибуток	2190	21 731 959	56 517 728	
-- збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	1 281 795	
Інші фінансові доходи	2220	1 713 023	1 089 072	
Інші доходи	2240	6 515	5 968	
Фінансові витрати	2250	(5 003 142)	(7 364 134)	19
Втрати від участі в капіталі	2255	(175 396)	-	
Інші витрати	2270	(61 939)	(1 429 352)	18
Фінансовий результат до оподаткування:				
-- прибуток	2290	18 211 020	50 101 077	
-- збиток	2295	-	-	
Витрати (вигода) з податку на прибуток	2300	(4 597 762)	(11 956 294)	20
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:				
-- прибуток	2350	13 613 258	38 144 783	
-- збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За 2018 рік	За 2017 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	-	(45 078)	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці**	2410	534 395	301 972	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств*	2415	(39 900 111)	(25 137 951)	
Інший сукупний дохід*	2445	(40 611)	(92 848)	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(39 406 327)	(24 973 905)	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	7 310	16 713	20
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(39 399 017)	(24 957 192)	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(25 785 759)	13 187 591	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За 2018 рік	За 2017 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	121 731 279	108 752 499	
Витрати на оплату праці	2505	2 177 067	724 469	
Відрахування на соціальні заходи	2510	90 180	67 483	
Амортизація	2515	78 551	67 806	
Інші операційні витрати	2520	60 423 165	85 120 997	
Разом	2550	184 500 242	194 733 254	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За 2018 рік	За 2017 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	190 150 481	10
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	190 150 481	10
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	71,59	200,60	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	71,59	200,60	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	21,48	155,13	

* Статі, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статі, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

Додаток Ж

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Підприємство <u>НАК „Нафтогаз України” з філіями</u>	за ЄДРПОУ	2019	12	31
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	20077720		
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	8039100000		
Вид економічної діяльності: <u>Діяльність головних управлінь</u>	за КВЕД	230		
Середня кількість працівників <u>881</u>		70.10		
Адреса, телефон <u>м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6</u>				
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності				
v				

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2019 року

Форма №1				1801001
АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року	При-мітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	50 235	105 333	
первісна вартість	1001	153 175	213 344	
накопичена амортизація та знецінення	1002	(102 940)	(108 011)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	529 188	542 957	
Основні засоби:	1010	476 656	568 113	
первісна вартість	1011	734 196	816 454	
знос та знецінення	1012	(257 540)	(248 341)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	272 274 976	333 360 222	5
інші фінансові інвестиції	1035	-	103 257	5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	3 574 989	3 548 819	6
Відстрочені податкові активи	1045	5 120 363	2 994 141	21
Інші необоротні активи	1090	11 419	307 927	6
Усього за розділом I	1095	282 037 826	341 530 769	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	83 327 766	81 992 435	7
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	63 488 316	56 270 681	8
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	3 369 002	1 139 759	9
з бюджетом	1135	1 690 402	21 905	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	980 847	959 792	9
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	75 847 594	10 844 203	23
Витрати майбутніх періодів	1170	157 770	259 719	
Інші оборотні активи	1190	341 337	2 006 411	9
Усього за розділом II	1195	229 203 034	153 494 905	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	511 240 860	495 025 674	

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2019 року	31 грудня 2018 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481	10
Капітал у дооцінках	1405	216 302 443	256 739 107	
Додатковий капітал	1410	2 655 036	2 656 977	
Резервний капітал	1415	5 397 844	4 717 181	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(29 332 134)	(55 579 410)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за розділом I	1495	385 173 670	398 684 336	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	11 137 680	10 707 317	11
Інші довгострокові зобов'язання	1515	35 542 355	-	11
Довгострокові забезпечення	1520	291 414	186 125	12
Цільове фінансування	1525	-	-	
Усього за розділом II	1595	46 971 449	10 893 442	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	5 119 657	19 806 962	11
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 957 523	18 208 220	11
товари, роботи, послуги	1615	19 691 291	22 181 826	
розрахунками з бюджетом	1620	8 813 625	2 631 691	
у тому числі з податку на прибуток	1621	8 800 792	2 530 011	
розрахунками зі страхування	1625	248	338	
розрахунками з оплати праці	1630	2 702	4 336	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	1 376 879	1 071 576	13
Поточні забезпечення	1660	33 716 572	17 268 762	12
Доходи майбутніх періодів	1665	204 967	211 401	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 212 277	4 062 784	13
Усього за розділом III	1695	79 095 741	85 447 896	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
Баланс	1900	511 240 860	495 025 674	

Додаток И

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ			
Підприємство <u>НАК „Нафтогаз України” з філіями</u>	за ЄДРПОУ	201	9	12	31
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	20077720			
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	8039100000			
Вид економічної діяльності: <u>Діяльність головних управлінь</u>	за КВЕД	230			
Середня кількість працівників <u>881</u>		70.10			
Адреса, телефон <u>м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6</u>					
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками) Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності					
v					

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2019 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За 2019 рік	За 2018 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	178 349 399	204 938 122	3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(147 308 054)	(157 860 171)	14
Валовий:				
-- прибуток	2090	31 041 345	47 077 951	
-- збиток	2095	-	-	
Інші операційні доходи	2120	68 414 416	1 294 079	15
у тому числі доходи, нараховані по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	2120 (a)	67 958 196	-	22
Адміністративні витрати	2130	(3 514 572)	(3 666 042)	16
Витрати на збут	2150	(1 532 123)	(1 040 398)	17, 26
Інші операційні витрати	2180	(20 716 536)	(21 933 631)	18
Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	-	
-- прибуток	2190	73 692 530	21 731 959	
-- збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-	
Інші фінансові доходи	2220	1 758 034	1 713 023	
Інші доходи	2240	2 070 302	6 515	19
Фінансові витрати	2250	(6 333 370)	(5 003 142)	20
Втрати від участі в капіталі	2255	(6 145 402)	(175 396)	
Інші витрати	2270	(506 001)	(61 939)	
Фінансовий результат до оподаткування:		-	-	
-- прибуток	2290	64 536 093	18 211 020	
-- збиток	2295	-	-	
Витрати (вигода) з податку на прибуток	2300	(13 877 882)	(4 597 762)	21
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:		-	-	
-- прибуток	2350	50 658 211	13 613 258	
-- збиток	2355	-	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За 2019 рік	За 2018 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	(1 217)	-	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці**	2410	(679 864)	534 395	
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств*	2415	(40 046 775)	(39 900 111)	
Інший сукупний дохід*	2445	(92 199)	(40 611)	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(40 820 055)	(39 406 327)	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	16 596	7 310	21
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(40 803 459)	(39 399 017)	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	9 854 752	(25 785 759)	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За 2019 рік	За 2018 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	110 875 052	121 731 279	
Витрати на оплату праці	2505	2 151 660	2 177 067	
Відрахування на соціальні заходи	2510	102 401	90 180	
Амортизація	2515	66 787	78 551	
Інші операційні витрати	2520	59 875 385	60 423 165	
Разом	2550	173 071 285	184 500 242	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За 2019 рік	За 2018 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	190 150 481	10
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	190 150 481	10
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	266,41	71,59	
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	266,41	71,59	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	79,92	21,48	

* Статті, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статті, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

Додаток І

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство НАК „Нафтогаз України” з філіями	за ЄДРПОУ	2020 12 31 20077720
Територія Україна	за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання: Акціонерне товариство	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності: Діяльність головних управлінь	за КВЕД	70.10
Середня кількість працівників: 928		
Адреса, телефон: м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		
		v

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31 грудня 2020 року

Форма №1				1801001
АКТИВ	Код рядка	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи:	1000	37 507	50 235	
первісна вартість	1001	129 468	153 175	
накопичена амортизація та знецінення	1002	(91 961)	(102 940)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	600 904	529 188	
Основні засоби:	1010	317 020	476 656	
первісна вартість	1011	749 757	734 196	
знос та знецінення	1012	(432 737)	(257 540)	
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	242 695 041	272 274 976	5
інші фінансові інвестиції	1035	-	-	
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	1 503 416	3 574 989	6
Відстрочені податкові активи	1045	221 416	5 120 363	22
Інші необоротні активи	1090	21 895 747	11 419	6
у тому числі з податку на прибуток	1090	6 106 093	-	6
Усього за розділом I	1095	267 271 051	282 037 826	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	59 550 203	83 327 766	7
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	25 583 035	63 488 316	8
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	5 154 203	3 369 002	9
з бюджетом	1135	2 722 043	1 690 402	9
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 363 043	980 847	9
Поточні фінансові інвестиції	1160	11 483 320	-	25,27
Гроші та їх еквіваленти	1165	33 985 932	75 847 594	24
Витрати майбутніх періодів	1170	40 686	157 770	
Інші оборотні активи	1190	701 265	341 337	9
Усього за розділом II	1195	141 583 730	229 203 034	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	408 854 781	511 240 860	

ПАСИВ	Код рядка	31 грудня 2020 року	31 грудня 2019 року	При- мітки
1	2	3	4	5
I. Власний капітал				
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	190 150 481	190 150 481	10
Капітал у дооцінках	1405	43 513 572	216 302 443	
Додатковий капітал	1410	2 655 860	2 655 036	
Резервний капітал	1415	7 930 755	5 397 844	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	70 275 683	(29 332 134)	
Неоплачений капітал	1425	-	-	
Вилучений капітал	1430	-	-	
Усього за розділом I	1495	314 526 351	385 173 670	
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення				
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-	
Довгострокові кредити банків	1510	9 735 726	11 137 680	11
Інші довгострокові зобов'язання	1515	44 391 593	35 542 355	11
Довгострокові забезпечення	1520	259 375	291 414	12
Цільове фінансування	1525	-	-	
Усього за розділом II	1595	54 386 694	46 971 449	
III. Поточні зобов'язання та забезпечення				
Короткострокові кредити банків	1600	121 146	5 119 657	11
Поточна кредиторська заборгованість за:				
довгостроковими зобов'язаннями	1610	5 857 112	5 957 523	11
товари, роботи, послуги	1615	22 630 160	19 691 291	
розрахунками з бюджетом	1620	14 002	8 813 625	
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	8 800 792	
розрахунками зі страхування	1625	266	248	
розрахунками з оплати праці	1630	6 826	2 702	
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	5 054 652	1 376 879	13
Поточні забезпечення	1660	1 816 608	33 562 244	12
Доходи майбутніх періодів	1665	198 521	204 967	
Інші поточні зобов'язання	1690	4 242 443	4 366 605	13
Усього за розділом III	1695	39 941 736	79 095 741	
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-	
Баланс	1900	408 854 781	511 240 860	

Додаток К

	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Підприємство <u>НАК „Нафтогаз України” з філіями</u>	за ЄДРПОУ	2020 12 31 20077720
Територія <u>Україна</u>	за КОАТУУ	8039100000
Організаційно-правова форма господарювання: <u>Акціонерне товариство</u>	за КОПФГ	230
Вид економічної діяльності <u>Діяльність головних управлінь</u>	за КВЕД	70.10
Середня кількість працівників <u>928</u>		
Адреса, телефон <u>м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 6</u>		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма № 2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)		
Складено (зробити позначку „v” у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		
		v

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2020 рік

Форма №2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За 2020 рік	За 2019 рік	При-мітки
1	2	3	4	5
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	121 058 717	178 349 399	3
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(121 885 731)	(147 308 054)	14
Валовий:				
-- прибуток	2090	-	31 041 345	
-- збиток	2095	(827 014)	-	
Інші операційні доходи	2120	39 242 377	68 420 920	15
у тому числі компенсація витрат за виконання ПСО	2120 (а)	32 204 883	-	2,15
у тому числі доходи, нараховані по Арбітражному провадженню щодо транзиту газу	2120 (б)	-	67 958 196	2,15
Адміністративні витрати	2130	(3 180 396)	(3 514 572)	16
Витрати на збут	2150	(3 153 279)	(2 280 495)	17
Інші операційні витрати	2180	(26 032 188)	(20 707 935)	18
Фінансовий результат від операційної діяльності:		-	-	
-- прибуток	2190	6 049 500	72 959 263	
-- збиток	2195	-	-	
Дохід від участі в капіталі	2200	234 514	-	
Інші фінансові доходи	2220	1 364 196	1 758 034	
Інші доходи	2240	1 764 767	2 047 262	19
Фінансові витрати	2250	(5 791 588)	(5 684 370)	20
Втрати від участі в капіталі	2255	-	(6 145 402)	
Інші витрати у тому числі знецінення інвестицій в дочірні та асоційовані підприємства	2270	(16 240 709)	(398 694)	21
Фінансовий результат до оподаткування:		-	-	
-- прибуток	2290	-	64 536 093	
-- збиток	2295	(12 619 320)	-	
Витрати з податку на прибуток	2300	(5 382 381)	(13 877 882)	22
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-	
Чистий фінансовий результат:		-	-	
-- прибуток	2350	-	50 658 211	
-- збиток	2355	(18 001 701)	-	

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Найменування показника	Код рядка	За 2020 рік	За 2019 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Дооцінка (уцінка) необоротних активів*	2400	(90 876)	(1 217)	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів*	2405	-	-	
Накопичені курсові різниці**	2410	727 826	(679 864)	
Частка іншого сукупного доходу дочірніх, асоційованих та спільних підприємств*	2415	(20 336 103)	(40 046 775)	
Інший сукупний дохід*	2445	21 991	(92 199)	
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(19 677 162)	(40 820 055)	
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	(40 618)	16 596	22
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(19 717 780)	(40 803 459)	
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(37 719 481)	9 854 752	

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Найменування показника	Код рядка	За 2020 рік	За 2019 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Матеріальні затрати	2500	75 978 207	110 875 052	
Витрати на оплату праці	2505	1 885 574	2 151 660	
Відрахування на соціальні заходи	2510	110 480	102 401	
Амортизація	2515	69 038	66 787	
Інші операційні витрати	2520	76 208 295	60 615 156	
Разом	2550	154 251 594	173 811 056	

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За 2020 рік	За 2019 рік	Примітки
1	2	3	4	5
Середньорічна кількість простих акцій	2600	190 150 481	190 150 481	10
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	190 150 481	190 150 481	10
Чистий (збиток) прибуток на одну просту акцію	2610	(94,67)	266,41	
Скоригований чистий (збиток) прибуток на одну просту акцію	2615	(94,67)	266,41	
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	79,92	

* Статті, які не можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток

** Статті, які можна рекласифікувати в подальшому на прибуток або збиток